

**T.C
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**TÜRK ELİT YÜZÜCÜLERİN
ÇİFT KARİYER DENEYİMLERİ:
SOSYO-EKOLOJİK MODEL PERSPEKTİFİ**

CEYHUN AKPINAR

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Kıvanç SEMİZ

BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

GİRESUN - 2022

T.C
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRK ELİT YÜZÜCÜLERİN
ÇİFT KARIYER DENEYİMLERİ:
SOSYO-EKOLOJİK MODEL PERSPEKTİFİ

Ceyhun AKPINAR

Danışman Öğretim Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Kıvanç SEMİZ

GİRESUN- 2022

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürünün onayı.

....../....../.....

Doç. Dr. Kürşad Han DÖNMEZ

Müdür

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı standartlarına uygun olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Şevki KOLUKISA

Anabilim Dalı Başkanı

Bu tezi okuduğumuzu ve Yüksek Lisans tezi olarak bütün gerekliliklerini yerine getirdiğini onaylarız.

Dr. Öğr. Üyesi Kıvanç SEMİZ

Danışman

Jüri Üyeleri ve Üniversiteleri

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YAPAR, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi _____

Dr. Öğr. Üyesi Necati GÜRSES, Giresun Üniversitesi _____

Dr. Öğr. Üyesi Kıvanç SEMİZ, Giresun Üniversitesi _____

TEZ BİLDİRİMİ

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

İmza

Ceyhun AKPINAR

“Her koşulda yanımda olan canım Annem ve Babama ithaf ediyorum”

TEŞEKKÜR

Çalışmam boyunca tez danışmanlığımı üstlenen ve çalışmalarımın her aşamasında desteğini daima hissettiren değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Kıvanç SEMİZ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin her aşamasında beni destekleyen Tolga HALVACI'ya, maddi ve manevi her açıdan yanımda olan sevgili eşim Yonca AKPINAR'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	ii
BEYAN	iii
İTHAF	iv
TEŞEKKÜRLER	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
1.GİRİŞ VE AMAÇ	1
2.GENEL BİLGİLER	5
3.GEREÇ VE YÖNTEM	20
3.1. Araştırmanın Deseni	20
3.2. Çalışma Grubu	20
3.3. Araştırmacının Rolü	21
3.4. Veri Toplama Yöntemi	21
3.5. Veri Analizi	22
3.6. İnanırlılık (Geçerlilik ve Güvenirlik) Unsurları	22
3.7. Çalışmanın Sınırlılıkları	22
4.BULGULAR	23
5.TARTIŞMA	43
6.SONUÇ VE ÖNERİLER	50
7.KAYNAKLAR	52

EKLER	59
ÖZGEÇMİŞ	61

TABLÖLAR DİZİNİ

S.

Tablo 1. Çift kariyerli öğrenciler araştırma bulguları.....	14
Tablo 2. Katılımcılar.....	21
Tablo 3. Bireysel seviye bulguları.....	23
Tablo 4. Sosyal seviye bulguları.....	28
Tablo 5. Fiziki seviye bulguları.....	37

ŞEKİLLER DİZİNİ

S.

Şekil 1. Bulgular kelime bulutu.....	49
--------------------------------------	----

ÖZET

TÜRK ELİT YÜZÜCÜLERİNÇİFT KARIYER DENEYİMLERİ:

SOSYO-EKOLOJİK MODEL PERSPEKTİFİ

Amaç: Sporcu öğrenciler, bireysel, sosyal ve fiziksel seviyelerdeki çevrelerden farklı zorluklar deneyimlemektedirler. Bu çalışmanın amacı çift kariyerli elit yüzücülerin deneyimlerini sosyo-ekolojik model odağında incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Bireylerin bir olguya ilişkin (çift kariyerli öğrenci olma) yaşantılarını ve bu olguya yükledikleri anlamları betimleyerek temalar ve kavramlar içerisinde ele alma çabası, bu araştırmanın bir fenomenolojik araştırma, bir diğer deyişle olgu bilim araştırması olmasını sağlamıştır. Araştırmaya Türkiye’yi Avrupa ve Dünya kısa kulvar ve uzun kulvar yarışlarında çeşitli seviyelerde temsil eden elit seviyede 2 kadın 7 erkek olmak üzere toplam 9 yüzme sporcusu katılım sağlamıştır. Araştırmada veri toplamak için yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme kayıtlarının veri çözümlemesi yapılarak elde edilen çıktılar, MAXQDA programı ile tematik içerik analizi yöntemi kullanılarak kategorize edilmiştir.

Bulgular: Bireysel seviyede Öz-düzenleme ve Kariyer Planlaması; Sosyal Seviyede Aile desteği, Öğretmenin Rolü, Antrenörün Rolü ve Akran Desteği, son olarak Fiziki Seviyede ise Paydaş Kurumların Rolü ve Akademik Zorluklar çalışma bulguları olarak ön plana çıkmıştır.

Sonuç: Üst düzey performans gösteren sporcu öğrencilerin çift kariyer süreçlerinde spor ve akademik yaşantılarını sürdürebilmelerinde yaşadıkları çatışmalar, kariyer planlaması, aile, antrenör, eğitim kurumları ve paydaş kurumların izledikleri politikalar gibi konulara yüzme sporu yapan sporcu öğrenciler gözünden sosyo-ekolojik model odağında bakılarak deneyimler ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çift Kariyer, Sporcu Öğrenciler, Sosyo-ekolojik model

ABSTRACT

TURKISH ELITE SWIMMERS' DUAL CAREER EXPERIENCES:

A SOCIO-ECOLOGICAL MODEL PERSPECTIVE

Purpose: Student-Athletes experience different challenges from environments at individual, social and physical levels. The purpose of this study was to examine the experiences of dual career elite swimmers in the focus of socio-ecological model.

Material and Method: In an effort to deal with the individuals about a phenomenon (being a dual-career student) and the meanings they attribute to this phenomenon within themes and concepts has enabled this research to be phenomenological research. A total of 9 swimmers, 2 women and 7 men, participated in the study, representing Turkey at various levels in European and World Short Course and Long Course races. Structured interviews were conducted to collect data. The interview transcriptions were categorized using the MAXQDA program and Thematic content analysis were used to analyze the data.

Results: Self-regulation and Career Planning at the individual level; Family support at the Social Level, Role of the Teacher, Role of the Coach and Peer Support, and finally the Role of Stakeholder Institutions and Academic Challenges at the Physical Level revealed as study findings.

Conclusions and Recommendations: Experiences were revealed by looking at issues such as conflicts, career planning, policies followed by family, coaches, educational institutions and partner institutions in the dual-career processes of high-performing athlete students, with the focus of socio-ecological model, from the perspective of swimmer athlete students.

Keywords: Dual Career, Student-Athletes, Socio-ecological Model

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Çift kariyerli sporcuların öğrenim hayatlarında başarılı olmaları için birçok farklı zorlukla mücadele etmeleri gerekmektedir. (Ryba vd., 2015). Zorluklar, spor kariyerinin ve öğrenim hayatının aynı zaman çizelgesinde bir araya gelmesinden kaynaklanır (Ryan, 2015). Öğrenci sporcuların, ikili kariyer yollarını bulma, bu yollar arasında ki geçişlerde karmaşıklık yaşadıkları görülmektedir (Condello, Capranica, Doupona, Varga ve Burk, 2019). Eğitim ve sporda rekabet yükü ile birlikte, çocuklukta ve özellikle ergenlik döneminde çift kariyerli sporcuların farklı alanlardaki sorumlulukları onları zorlamaktadır (Borggreve ve Cachay, 2012). “Çift kariyerli” terimi esasen kendini ifade etmektedir. Eğitim öğretim hayatına devam eden, bunun yanında sporda yüksek seviyede performans sergileyen kişileri tanımlamaktadır. (De Knop vd., 1999; Mc Kenna ve Dunstan-Lewis, 2004). İki kariyerin başarılı bir şekilde devam etmesi çift kariyerli sporcularda motivasyon kaybına, spor veya öğrenim dışındaki etkinliklere katılma fırsatlarının olmamasına, sporculara aşırı yüklenilmesine ve artan yaralanma riskine neden olabilir (Mc Cormack ve Walseth, 2013). Hem sporda hem de öğrenim hayatında ilerlemek isteyen sporcu öğrencilerin başarılı bir şekilde gelişimlerine devam edebilmesi için desteklenmeleri gerekmektedir. Sporun, çift kariyerli bireylerin hayatlarında önemli bir etken olduğu ancak yetenek gelişimi ve kişisel gelişimlerinin; ailesi, eğitimi ve etkileşimde bulunduğu kişiler olmadığı takdirde yetersiz kalacağına vurgu yapılmıştır (Whitley, Massey ve Leonetti, 2016). Sporcu öğrencilerin ikili kariyer süreçlerini başarılı bir şekilde sürdürebilmesi için yüksek performanslı eğitim tesislerine ve dersliklere, elit sporun gereksinimlerini dikkate alan esnek, akademik programlara ve yerleşik bir akademik ve sportif personelin gerekliliği kaçınılmazdır (Aquilina, 2013).

AB Komisyonunun, sporcuların ikili kariyerleriyle ilgili AB kılavuzlarında ifade edilen savunuculuğunu, “çift kariyer politikaları”, “çift kariyer hareketliliği ağları” da dahil olmak üzere Avrupa boyutunu geliştirmesi gerekliliği vurgulanarak, sporcuların yaşam seçimlerini incelenmesi ve uluslararası transferlerde izledikleri yol haritalarını ortaya konmasının çift kariyerli sporcuların özel ihtiyaçlarının farkındalığı açısından önemlidir (Ryba, Stambulova, Ronkainen, Bundgaard ve Selänne, 2015).Günümüz sporcularının,diğer Z kuşağı bireyleri gibi iyi derecede teknoloji becerilerine sahip olmalarının bilinmesiyle beraber,yüksek başarı beklentisi içinde kısa dikkat aralıkları, zayıf iletişim becerileri ve güçlüklerle baş etmede zorlandıkları, her iki kariyerde de

tükenmişlik riski altında kaldıkları, bir alandaki yüksek başarı beklentilerinin başka bir alandaki tükenmişliğe karşı koruma sağlamadığı ortaya konmuştur (Brown ve ark., 2015; Gould, Nalepa ve Mignano, 2019). Nitekim, emekli olmuş çift kariyerli sporcuların alt kariyer dönemlerinde hem spor hem de akademik kariyerlerine devam etme konusundaki engellere karşı (psikolojik, psikososyal, finansal vb.) mücadele ettiklerini, her şeye rağmen bu süreç boyunca yüksek benlik saygısı ve kişisel tatmin yaşadıklarını belirtmişlerdir (Tekavc, Wylleman ve Erpic, 2015).

Çift kariyerli sporcuları desteklemek için dünyanın farklı ülkelerinde ve şehirlerinde ortak uygulamalar gözlemlenmiştir (Radtke ve Coalter, 2007; Stambulova ve Ryba, 2013). Çift kariyerli sporcuların sportif yaşantıları ve öğrenim hayatları sarmal bir şekilde bağlantılı olduğundan, ikili kariyer gelişiminin psikososyal belirleyicileri ile ilgili araştırmaların uygulanması ve desteklenmesi önemlidir (Lineer ve Lindahl, 2014). Alfermann ve Stambulova (2009) tarafından tanımlandığı gibi spor kariyeri, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve ileri yaşları içeren bir dizi aşama ve geçiştir. Tüm aşamalarda, bireyin yaşamının diğer yönleriyle uğraşırken spora katılmanın faydalarını en üst düzeye çıkarmak için tam sportif potansiyeline ulaşması gerekir. Dolayısıyla çift kariyerli sporcuların öğrenim gördükleri kurumlarda sportif eğitim almaları ve desteklenmeleri, ergenlik dönemlerine denk gelmesi nedeniyle önemlidir. Bu nedenle, çift kariyer kavramı, çift kariyerliler için spor kariyerlerinin eğitim veya iş ile bütünleştirilmesi ile ilgilidir. Çift kariyer kavramı, elit sporculara sporlarını eğitim veya iş ile dengelemek ve spordan sonra geleceklerine hazırlanmak için uygun bir çözüm sağlar. Bu, spor kariyerinin istenmeyen bir zamanda sonlandırılması riskini azaltabilir (Wylleman ve Reints, 2010).

1.1. Problemin Arka planı

Sporcu öğrenciler, bireysel, sosyal ve fiziksel seviyelerdeki çevrelerden farklı zorluklar deneyimlemektedirler. Bireysel anlamda, kişisel özelliklerin sporcu öğrencilerde sporu bırakmanın önemli bir etkeni olduğu varsayıldığında, sistemden kaynaklı problemlerden dolayı hem okulu hem de sporu bırakma eğiliminde olan, söz konusu bireylerin psikolojik destek alması önerilmektedir (Baron-Thiene ve Alfermann, 2015). Sosyal destek anlamında, antrenör ve eğitimci desteği ile alakalı bu alandaki bulgulara bakıldığında; sporcu öğrenciler için başarılı bir çift kariyer sürdürmeye karar

verme süreçlerinde hüküm sahibi olma, stratejik planlama, imkanların etkili kullanımı ve uzun vadeli odak ile yetenek gelişimi felsefesini paylaşma değişkenlerinin önemi, yetenek geliştirme uzmanlarınca, antrenörlerin bakış açısını ortaya koymuştur (Mathorne, Henriksen ve Stambulova, 2020). Elit sporcuların yüksek antrenman sıklıklarından dolayı birçok aile ve arkadaş çevresinden uzak kalmasının yanında okulundan da uzak kaldıklarından eğitim hayatlarını bırakmak zorunda kalmanın stresini yaşadıkları ve iki farklı kariyeri sürdürmede rehberlik edecek ve tavsiyelerde bulunacak bir akademik destek biriminin eksikliğine vurgu yapmışlardır (Gavala-González, Castillo-Rodríguez ve Fernández-García, 2019). Sporcu öğrencilerin aile ve arkadaşlarından bulamadıkları psikolojik destekleri, yetkinlik, özerklik ve arkadaşlık memnuniyeti anlamında takım arkadaşlarından buldukları belirtilmiştir (Raabe, Zakrajsek ve Readdy, 2016). Kurumsal anlamda ise sporcu öğrencilere her iki kariyerini sürdürmede desteğin az veya sınırlı olduğu yapılan çalışmalarda raporlanmıştır (Corrado, Tessitore, Capranica, Rauter ve Topic, 2013; Guidotti, Cortis ve Capranica, 2015).

1.2. Araştırma Sorusu

Çift kariyerli elit yüzücülerin her iki kariyer süreçlerinde karşılaştıkları deneyimlere sosyo-ekolojik model odağında yükledikleri anlamlar nasıldır?

1.3. Amaç

Bu çalışmanın amacı çift kariyerli elit yüzücülerin deneyimlerini sosyo-ekolojik model odağında incelemektir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Ülkemizde ise Bayram, Keskin, Kabadayı ve Bostancı (2016) toplam 151 milli sporcu ve aynı zamanda öğrenci olan bireyler ile yaptıkları çalışmada, sporcu öğrencilerin kamp sürelerinin derslerde başarısız olmalarında önemli pay sahibi olduğunu ve sadece kamp araları ile sınav zamanlarında okulda bulunabildiklerini ortaya koymuşlardır. Semiz (2018), 9 profesyonel sporcu olan üniversite öğrencisi ile odak grup görüşmesi ve alan yansıma notları ile veri toplayarak tematik içerik analizi gerçekleştirildiği araştırmanın sonucunda, sporcu öğrencilerin spor yaşantılarında okudukları bölgeden uzakta kariyerlerini sürdürmelerinden dolayı eğitime devam

etmede problem yaşadıklarını, bunun sonucu olarak kariyerleri ve sporcu yaşantıları arasında bir karar vermek zorunda kaldıklarını belirlemiştir. Defruyt ve diğerleri (2019), Avrupa’da oluşturulan çift kariyerli destek programının yetkinliğinin ölçülmesi amacıyla 330 sporcu öğrenci ile gerçekleştirdikleri çalışmada, ikili kariyer destek sağlayıcılarının yetkinliklerinin önemli olduğu, sporcuların gelişimlerini değerlendirmeye rehberlik etmesinde yararlı olabileceği fakat uygulama olanaklarının test edilmesi için daha çok araştırmaya gerek olduğuna vurgu yapılmıştır. Literatürde araştırmacının sosyo-ekolojik model ve çift kariyerliler ile ilgili ulaşabildiği tek araştırma, Sum ve arkadaşları(2017); sosyo-ekolojik modele göre kültürel belirleyicileri tespit etme amacıyla Tayvan ve Çin’den farklı branşlardan 8 elit sporcuyla yaptıkları çalışmada, bireysel seviyede kariyer hedefleri, kimlik, roller, öz-yeterlilik ve motivasyon gibi özelliklerin önemli olduğunu, ancak aile ve antrenörlerin rollerinin de bu süreçte anlamlı olduğunu vurgulamışlardır.

Bu çalışma sonuçlarının, elit seviyede spor yapan ve uzun kamp dönemleri ve yarışmalar ile eğitim ortamlarından uzak kalan çift kariyerli sporcu öğrencilerin, üç farklı seviyede (bireysel, sosyal ve fiziki) deneyim örnekleri ile literatüre katkıda bulunacağı öngörülmektedir. Çalışma bulgularına göre, çift kariyerli öğrencileri destekleyici sosyal ajanlara bir kılavuz olması yönünden önemlidir. Bu çalışma, sporcu öğrenciler ile alakalı politika geliştiren kurumlar için önemlidir.

1.5. Tanımlar

Çift Kariyerli Sporcular: Hem profesyonel olarak bir spor kariyeri olan hem de aktif olarak eğitim kariyerini sürdüren bireylerdir.

Sosyo-ekolojik Model: Bireylerin fiziksel aktiviteye katılımını belirleyen bireysel, sosyal ve fiziki boyutlardaki davranış değişkenlerini açıklayan yaklaşımdır (Stokols, 1996).

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde araştırmanın literatür taraması bulguları ile alakalı bilgileri sunulmuştur. Çift kariyerli sporcularla alakalı çalışmalar özetlenmiş, sonrasında sosyo-ekolojik model açıklanmış ve son olarak Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

2.1. Çift Kariyerli Öğrencilerle alakalı Araştırmalar

Literatür incelendiğinde, sporcular için üniversitelerin, kulüplerin veya ilgili kurumların çift kariyer geçişlerinde rehberlik ve danışmanlık etmeyi gözetten programlar oluşturulmasının bireyler için kolaylaştırıcı olduğu görülmektedir. Morris ve arkadaşları (2021), sporcu öğrencilerin çift kariyerini geliştirme ortamlarının neler olduğunu anlamak, bunları belirlemek ve sınıflandırmak amacıyla tarama araştırması kullanılarak Avrupa’da çift kariyer programına sahip olan 7 ülke (Belçika, Danimarka, Finlandiya, Slovenya, İspanya, İsveç ve Birleşik Krallık) katılımcılarıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Uzmanlarla yapılan görüşmeler sonucunda çift kariyeri geliştirme ortamlarının 8 tür olduğu vurgulanmıştır. Bunlar spor dostu okullar, seçkin spor okulları/yüksekokulları, profesyonel ve/veya özel kulüp programları, spor dostu üniversiteler, birleşik ikili kariyer sistemleri, ulusal spor programları, savunma gücü programları ve ikili kariyeri desteklemeye yönelik çeşitli yaklaşımlara sahip oyuncu birliği programlarıdır. Bu programların çift kariyerli sporcuların gelişimleri üzerine odaklandıkları tespit edilmiştir.

Herold ve arkadaşları (2021),çift kariyere ilişkin AB yönergesinin çift kariyerli sporcular tarafından öznel olarak nasıl algılandığının araştırılması amacıyla tarama yöntemi kullanılarak altı Avrupa ülkesinde 12 erkek 9 kadın sporcuya yarı yapılandırılmış sorular kullanarak bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucunda sporcuların öznel olarak verdikleri cevaplara göre AB yönergelerinin bazılarında hala haberdar olmadıkları anlaşılmıştır. Bu nedenle kılavuz ilkelerinin yeterince vurgulanmadığı ve eksik bir uygulamaya işaret edildiği gözlenmiştir. Sporcu öğrenciler; eğitimde esnekliğin eksikliğinden ve yeterli maddi desteği alamadıklarından bahsetmişlerdir. Bu nedenle politika yapıcılarının AB yönergesinin yetersiz uygulandığı gözlemlenmiştir. Avrupa Birliği kapsamında yapılan bir başka araştırmada, Storm ve arkadaşları (2021), Erasmus + Sport projesi “İkili Kariyer Ekolojisi” kapsamında

Belçika, Danimarka, Finlandiya, Slovenya, İspanya, İsveç ve Birleşik Krallıktaki yedi Avrupa ikili kariyer geliştirme ortamının çapraz vaka analizine dayalı olarak ikili kariyer geliştirme ortamlarının temel özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Her ülkeden en az 2 katılımcı olmak kaydı ile 15 katılımcı ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda spor ve okulu birleştirmede sporcu öğrencilere destek sağlandığı gözlemlenmiştir.

Harrison, Vickers, Fletcher ve Taylor (2020) tarafından yapılan çalışmada elit düzeyde futbol oynayan 18 yaş ve altındaki oyuncuların kariyer geçiş planlarına odaklanarak, elit kadın futbolcuların gelecekteki ikili kariyer planlarının araştırılması amaçlanmıştır. Nitel araştırma odağıyla 11 kadın elit futbol oyuncusuna yarı yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Bu çalışmanın sonucunda çift kariyerli sporcuların sporu bırakma ya da sakatlanma durumlarını düşünerek, eğitime önem verme isteklerinin ön planda olduğu görülmektedir. Oyuncuların eğitim seviyesi arttıkça ikili kariyer zorluğunun arttığı görülmüştür. Uygun destek sistemlerinin (örneğin, üniversite desteği, aile desteği) katılımcıların eğitim kurumlarından ve futbol kulüplerinden farklı düzeylerde destek aldığı, katılımcıların karşılaştığı ikili kariyer taleplerinde ayrılmaz bir rol oynadığı tespit edilmiştir. Baron-Thiene ve Alfermann (2015) Yapılan çalışmada farklı spor dallarında olup spor okullarına devam eden sporcu öğrencilerin, okulları bırakma ve devam etmeyi ön gören kişisel özelliklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Tarama araştırması yöntemi ile 125 sporcuya anket uygulanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda sporcuların sistemden kaynaklı hem sporu hem de okulu bırakma eğiliminde oldukları görülmüştür. Aynı zamanda da yaşadıkları sakatlıklardan dolayı okulu bırakma eğiliminde oldukları gözlemlenmiştir. Defruyt, Wylleman, Kegelaers ve De Brandt (2020), yükseköğrenimde ikili kariyere başlamaya karar veren sporcu öğrenciler tarafından dikkat edilen faktörler hakkında bilgi edinebilme amacıyla, orta öğretimde okuyan 15 elit sporcuya yarı yapılandırılmış sorular yöneltilmiştir. Çalışmanın sonucunda farklı gelişim seviyelerinde (yani atletik, psikolojik, psikososyal, akademik/mesleki ve finansal) olan sporcuların çift kariyer kararını etkileyebildiği bulunurken, mevcut ve gelecekteki çok sayıda etkili faktör, yükseköğrenim seçmek için birçok neden olduğu ortaya konulmuştur (Örneğin diploma almak ya da kaybedilen zaman). Bu kararın bilinen nedenlerden daha geniş bir yelpazedeki faktörlerden etkilendiği tespit edilmiştir.

Nikander, Ronkainen, Korhonen, Saarinen ve Ryba (2020), Finlandiya yetenek gelişimi programının, atletik gelişim ortamından çift kariyer gelişim ortamına dönüşümündeki başarı faktörlerini ve organizasyon kültürünü incelemiştir. Vaka analizi (örnek olay) belirlenip, çalışma deseni seçilerek yapılan araştırmada görüşmeler, gözlemler ve doküman incelemeleriyle veriler toplanmıştır. Kapsayıcı olmayan bir organizasyon kültürü olduğu fark edilmiştir. Bu çalışmaya çift kariyerli gelişim programını kullanmaya henüz başlamamış, spor okullarından seçim yapılmıştır. Sonuç olarak bu vaka çalışmasında sunulan sonuçlar spor akademilerinin çift kariyer kültürünü retorik olarak entegre ederek sporcuların elit seviyeye ulaşması için tavsiyelere uyum sağladığını göstermektedir. Sonuç olarak atletik gelişim ortamından çift kariyerli gelişim ortamına geçişlerde organizasyon kültürünün tutarsız olduğu gözlemlenmiştir. Çift kariyer gelişimin, öğrenci-sporculara dengeli bir yaşam geliştirmeleri için kaynaklar ve akademik/mesleki hayallere ulaşmanın önkoşullarını sağladığı göz önüne alındığında, bulgularımız müdürlerin temel varsayımlarının, farklı alanlar arasındaki çabaların entegrasyonunun, öğrencilerin eğitimi üzerinde olduğunu göstermektedir. Paydaşlar ve çevrede bir destek sisteminin geliştirilmesi, atletik gelişim ortamından çift kariyer gelişim ortamına dönüşümünü sağlamak için çok önemli faktör olduğu tespit edilmiştir.

Saarinen, Ryba, Ronkainen, Rintala ve Aunola (2020), öğrenci-sporcuların güçlü ve güçsüz yanlarının, motivasyonel iklimlere ilişkin algılarını ve bunların sporcuların ikili kariyer deneyimleri üzerindeki olası etkilerini keşfetmeye çalışmıştır. Çalışmaya 17 Finlandiyalı kros kayakçısı katılım sağlamıştır. Nitel araştırma odağında yarı yapılandırılmış sorular sorularak tematik analiz yapılmıştır. Sonuç olarak lise spor okullarındaki antrenörlerin çeşitli bağlamlarda bütünsel gelişimlerini fazla dikkate almadan sporcuların atletik gelişimlerini sağlamak olduğu gözlemlenmiştir. Antrenörlerin sporcu öğrencilerin hepsine aynı davrandıkları için sporcu- antrenör ilişkilerinde sporcuların motivasyonlarının düştüğü görülmüştür. Çift kariyerli sporcular hem sporda hem de eğitimde başarıya ulaşma kararlılığını destekleyen daha güçlendirici koçluk iklimlerini teşvik eden koçlardan yararlandıkları gözlemlenmiştir. Eğitim almanın spordan daha az önemli olduğu algısının, potansiyel olarak sporcuların akademik bir yol izleme motivasyonunu azaltabileceği ve dolayısıyla spor bağlamı dışındaki gelecekteki meslekleri keşfetmelerini engelleyebileceği sonucuna varılmıştır.

Vickers ve Morris (2021) İngiltere’de çift kariyerli sporcuların üniversiteden ayrılırken izledikleri yolları ve çizdikleri belirli rotaları seçme nedenlerini araştırmıştır. Çalışmada sporcuların üniversiteye geçiş deneyimleri ile ilgilendiği göz önünde alındığında, nitel bir araştırma tasarımı uygun görülmüştür. Çalışmaya 11 seçkin İngiliz sporcu öğrenci katılım sağlamıştır. Çalışma sonucunda sporcular üniversiteyi bitirme zamanına yaklaştıklarında ikili kariyerlerinin sonraki adımlarının ne olacağına dair kararlar vermek durumunda olduklarını gözlemlemişlerdir. Mevcut çalışma kapsamında, öğrenci-sporcuların izleyebileceği farklı yollar belirlenmiştir. Bunlar lisansüstü eğitim ve elit spor yolunda ilerleme, tam zamanlı spor yolu, spor ve iş (ve eğitim) yolu ve okulu bırakma spor yapmak ve alternatif bir yola geçmek olarak tercih ettikleri görülmüştür. Bunu takiben, farklı faktörler (nedenler ve motivasyonlar dahil) öğrenci-sporcuların üniversiteden ayrıldıklarında belirli yollar alma kararlarını desteklemektedir (Örneğin, mali durum, Olimpiyat Oyunlarına katılma hedefi).

Nam (2021), Güney Kore’de devam eden yapısal sorunlar ve karmaşık sosyo-politik ve sosyo-kültürel sınırlamalar karşısında başarılı kariyer yolları geliştirmek için atletizm programlarını bırakan ancak eğitimsel, sosyal ve kültürel engelleri aşan eski üniversite öğrencisi olan sporcuların deneyimlerini ve bakış açılarını araştırmıştır. Araştırmaya sporu bırakan çift kariyerli 15 Koreli üniversite öğrencisi katılım sağlamış, her bireyle derinlemesine yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Katılımcıların, sporcu öğrencilerle çeşitli rollerle (aracı, kolaylaştırıcı, mentör) irtibatta kalarak karşılaştıkları problemlere yardımcı olmaya çalıştıkları gözlemlenmiştir. Çift kariyerlilere yardımcı olacak sosyal ajanların varlığının önemi ortaya konulmuştur. Sullivan, Moore, Blom ve Slater (2020), üniversiteli sporcularda görülen depresif belirtiler ve bunların farklı sosyal destek türlerindeki kaynaklar ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri’ndeki orta büyüklükteki bir Midwest Üniversitesi’nden 238 sporcu öğrenci katılım sağlamıştır. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar sporcular arasında özellikle kadın sporcularda depresif semptom oranlarının yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Yaşamın sonraki dönemlerinde daha fazla zihinsel sağlık sorunlarının oluşmasından kaçınmak için sporcuların ruh sağlığının ele alınması gerektiği öne sürülmüştür. Madrigal ve Robbins (2020), üniversitelerde okuyan sporcu öğrenciler tarafından deneyimlenen, stres faktörlerinin doğrudan değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirdikleri araştırmalarında, ABD’nin çeşitli üniversitelerinde okuyan 202 erkek

322 kadın sporcu öğrenci katılım sağlamıştır. Çalışmanın sonucunda sporcu öğrenciler tarafından deneyimlenen birçok stres etkeni görülmüştür. Fakat sakatlanma, sporcular için sürekli stres kaynağı olarak tespit edilmiştir.

Sporcu öğrencilerin akademik ve sporculuk yaşamlarının her ikisinde de başarılı olabilmeleri için hem eğitimlerine hem de spor çalışmalarına devam etmeleri gerekmektedir. O'Neil, Amorose ve Pierce (2021), sporcu öğrencilerin eğitim ve spor hayatının yansıttığı uyumluluk ve çatışmaları araştırmak üzere 248 üniversite öğrencisine anket uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda sporcu öğrencilerin okula ve spora bağlılıklarında uyum ve çatışma olduğuna dair kanıtlar bulunmuştur. Bazı sporcu öğrencilerin spora bağlılıkları söz konusu iken okulu zorunlu olarak görmüşlerdir. Bazı sporcu öğrenciler ise okula ilgi duyduklarını fakat spor yapmayı mecbur hissettikleri söylemişlerdir. Bu nedenle bir hedefe bağlı kalmak diğer hedefe olan çabanın azaltılmasını teşvik eder. Bu durumun başarının engellenmesine neden olduğu gözlemlenmiştir. Gomez, Bradley ve Conway (2018), İrlanda'da yüksek performanslı öğrenci sporcuların karşılaştığı zorlukları incelemek amacıyla 9 profesyonel sporcu ile gömülü (grounded) teori kullanılarak bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Sporcuların karşılaştıkları zorlukları öğrenmek amaçlı, yarı yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Bu çalışmanın sonucunda İrlanda'daki yükseköğrenim sisteminde birden fazla burs teklifi sunulmasına rağmen, sorumlu kararlar almalarına yardımcı olacak bir destek öğrenim modeli geliştirilmeye ihtiyaç duyulmuştur. Ayrıca antrenör sporcu arasında iletişim eksikliklerinin olduğu gözlemlenmiştir. Bütünsel destek modeli ile sporcunun eğitimine yardımcı olunabileceği ve psikolojik zorluklarla daha etkili bir şekilde başa çıkabileceği gözlemlenmiştir.

Nikander, Tolvanen, Aunola ve Ryba (2022), Finlandiya'daki genç sporcuların spor lisesinde eğitim aldıkları sürede nasıl bir ikili kariyer profili sergilediklerini incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmaya Finlandiya'daki altı spor okulundan 391 sporcu öğrenci ve 448 veli katılım göstermiştir. Sporcu öğrencilere okula başladıkları ilk yıl ve okulu bitirme yıllarında kariyer uyum ve başarı beklenti anketi uygulanmıştır. Veriler yapısal eşitlik modellemesine ve gizli profil analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çalışmada öğrenci sporcular için kariyer ile ilgili becerilerin eğitim öğretim yılının başlarında hatta lise döneminden önce planlanması gerektiği ön görülmektedir. Sadece öğrencilerin liseden beklentileri değil aynı zamanda yüksek spor beklentileri de

kariyerleri ile ilişkilidir. Sporcu öğrencilerin eğitime verdikleri önem kadar spor kariyerlerine de önem vermeleri gerektiği gözlemlenmiştir. Ailelerin okul başarısına ilişkin yüksek beklentilerinin olması, ikili kariyerlerini desteklemede önemli bir faktördür. Ayrıca sporcu öğrencilerin cinsiyet farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle kız sporcu öğrencilerin yeteneklerinin ve okul başarılarına olan inançlarının desteklenmesi gerektiği tespit edilmiştir. Çift kariyerli öğrencilerin normal insanlardan daha az ve daha kalitesiz uyuduğu yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur. Astridge, Sommerville, Verheul ve Turner (2020) zayıf uyku kalitesini anlamak ve kötü uyku kalitesine katkıda bulunan olası stres faktörlerini belirlemeye çalışmak için, yüksek performanslı üniversiteli yüzücülerin 12 aylık değişen atletik ve akademik stres dönemi boyunca, uyku özelliklerindeki değişiklikleri değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışmaya yüksek performans sergileyen 22 sporcu (13 erkek-9 kadın) katılım sağlamıştır. 12 ay boyunca sporcuların uyku düzeyleri uygulanan anketlerle belirlenmiştir. Yüzücülerin yeterli kalitede uyku alamadıklarının ve uyku düzeylerinin yoğun antrenman ve akademik programlarla ilgili olduğu tespit edilmiştir. Stresin uyku kalitesine kötü etkilediği, bunun nedeninin de akademik sınavların ve atletik performans yarışmalarının yoğun olması olarak gözlemlenmiştir.

Geraniosova ve Ronkainen (2015), Slovak sporcuların eğitime yönelik tutumlarının yanı sıra, çift kariyerli öğrencilerde algılanan zorluk dereceleri ve destekleyici unsurları hakkında yapmış olduğu nitel araştırmalarına 5 olimpik düzeyde sporcu katılım sağlamıştır. Yarı yapılandırılmış form kullanılarak edinilen bilgiler doğrultusunda, eğitim kurumları ve spor organizasyonları arasında iyi ilişkiler kurmak, ikili kariyer yapıları geliştirmek için gerekli olduğu tespit edilmiştir. Tekavc, Wylleman ve CeciĆ Erpič, (2015), sporcuların ikili kariyerlerinin gelişimine ilişkin algılarını bütüncül bir bakış açısıyla geriye dönük olarak nasıl algıladıklarını tespit etmek için yapmış olduğu anlatı araştırmasında, basketbol ve yüzme branşlarında sporcularla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanarak kariyer modeli analizi yapılmıştır. Yapılmış olan çalışmada sadece sportif yaşamlarında değil sporcuların hayatlarının her alanında zorluklar yaşadıklarını, bununda yapılan spor türünden ve/veya cinsiyet farklılıklarından kaynaklandığını tespit etmiştir. López de Subijana, Barriopedro ve Conde (2015), kariyer yardım programının ikili kariyeri kolaylaştırıp kolaylaştırmadığını analiz etmeyi amaçladığı çalışmada, tarama araştırması kullanılarak İspanya'nın olimpik düzeyde

olan 332 erkek ve 243 kadın sporcusuna anket çalışması uygulanmıştır. Çalışma sonucunda sporcu yardım programına kayıtlı olan atletlerle kayıtlı olmayan atletlerin eğitim için aynı engellerle karşılaştıklarını fakat bu program dâhilinde olan sporcu öğrencilerin gelecek ile ilgili sorumlu ve özerk olmaları daha aktif olmaları açısından faydalı görülmüştür. Bu anlamda sporcu yardım programının sporcuların gelişimi açısından başarılı olduğu tespit etmiştir.

Condello, Capranica, Doupona, Varga ve Burk (2019), yaptıkları çalışmada uluslararası öğrenci-sporcuların görüşleri aracılığıyla ikili kariyer olgusunu incelemeyi amaçlamışlardır. Tarama çalışması yöntemi ile 22 farklı branştan 426 sporcu öğrenciye çevrimiçi anket uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrenci sporcuların, ikili kariyer yapma yollarını bulmakta, bu yollar arasındaki geçişlerde karmaşıklık yaşadıkları belirlenmiştir. Defruyt ve diğerleri (2019), çalışmalarında Avrupa’da oluşturulan çift kariyerli destek programının yetkinliğinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Çalışmada tarama araştırması yöntemi benimsenerek 330 sporcu öğrenci katılım sağlamıştır. Çalışma sonucunda “Destek Sağlayıcılar” için ikili kariyer yetkinlik anketinin sporcuların gelişimlerini değerlendirmeye rehberlik etmesinde yararlı olabileceği fakat uygulama olanaklarının test edilmesi için daha çok araştırmaya gerek olduğuna vurgu yapılmıştır.

Semiz (2018), sporcu öğrencilerin spor ve eğitim hayatları süresince ihtiyaçlarını belirlemek, karşılaştıkları zorlukların nedenlerini araştırmayı amaçladığı araştırmasında anlatı yöntemini benimseyerek 9 profesyonel üniversite öğrencisi üzerinde grup görüşmesi ve alan yansıma notları ile veri toplayarak tematik içerik analizi yapmıştır. Araştırmanın sonucunda sporcu öğrencilerin spor yaşantılarında okudukları bölgeden uzakta kariyerlerini sürdürmeleri eğitime devam etmede problem yaşadıklarını bunun sonucu olarak kariyerleri ve spor yaşantıları arasında bir karar vermeleri gerektiği belirlenmiştir. De Brandt, Wylleman, Torregrossa, Defruyt ve Van Rossem (2017), çift kariyerli sporcuların yetkinliklerinin araştırıldığı çalışmalarında, çevrimiçi olarak 107 Flaman sporcu öğrenciye anket uygulamışlardır. Yönetim, kariyer planlama, zihinsel dayanıklılık ve sosyal zekâ, uyarlanabilirlik gibi yetkinliklerinin çift kariyere olan etkisi ortaya konulmuştur. Mevcut çalışma, sporculara çift kariyer yeterlilik gelişimlerinde yardımcı olmak için bireysel bir yaklaşım oluşturulması gerektiği gözlemlenmiştir. Skrubbeltrang, Karen, Nielsen ve Olesen (2020), Danimarka’daki gelecek vadeden

sporcuların toplandığı bir kuruluş olan “SPORTCLASS”ın kalıcılığının analiz edilmesi amaçlanmıştır. Tarama yöntemi kullanılarak bu kurumlarda kalan 1170 sporcuya çevrimiçi anket uygulanmıştır. Ailenin sosyo-ekonomik seviyesi çift kariyer gelişim programından fayda sağlamada önemli bir faktör olarak bulunmuştur. Danimarka’da erken yaşlarda yetenek seçimi yapılması çift kariyerli öğrencileri eğitim açısından problemli hale getirdiği vurgulanmıştır. Linnemeyer ve Brown (2010) Çift kariyerli sporcularla ilgili, güzel sanatlar ve genel üniversite öğrencilerinin kariyer olgunlukları, kimlik kısıtlamaları, kariyer engellerinin yanında nedenlerinin karşılaştırıldığı makalelerinde, kariyer olgunluk envanteri ve tutum ölçeği 324 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda sporcu öğrencilerin diğer öğrencilere oranla kariyer olgunluklarının oldukça düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Sum ve diğerleri (2017) Hong Kong ve Tayvan’da Sosyo-ekolojik sistemler teorisi kullanılarak, sporcu öğrencilerin yaşamları ve kariyer gelişimleri araştırılmıştır. Anlatı araştırması yöntemi ile 8 sporcu öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda sporcu öğrencilerin kariyerlerini geliştirmelerinin kurumsal kültürlerine bağlı olduğu tespit edilmiştir. Brown ve arkadaşları (2015), sporcu öğrencilerin İngiliz Üniversite’lerine giriş deneyimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Tarama yöntemi kullanılarak 351 sporcu öğrenci ve 448 sporcu velisine anket çalışması uygulanmıştır. Sporcu öğrencilerin aynı anda atletik, akademik, psikolojik ve psikososyal geçişler yaşadıkları görülmüştür. Yaşadıkları geçişlerin üstesinden gelebilmek için çift kariyerli sporcuların içsel ve dışsal kaynaklardan yararlandıkları gözlemlenmiştir. Başarılı geçişlerin önündeki engellerin ise aşırı ebeveyn koruması olduğu tespit edilmiştir. Raabe, Zakrajsek ve Readdy (2016), Amerika Ulusal Kolej Atletik Birliği (NCAA) yüzücülerinin temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması için sosyal faktörlerin neler olduğu araştırılmıştır. Anlatı yöntemi kullanılarak 8 sporcu öğrenciye yarı yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Çalışmanın sonucunda NCAA takımında olan yüzücüler takım arkadaşlığı duygusu içinde psikolojik ihtiyaçlarının yetkinlik, özerklik ve arkadaşlık memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Whitley, Massey ve Leonetti (2016), yetersiz kaynaklara sahip, şiddet içeren bir topluluk içerisinde büyüyen çocukların, çocukluk ve ergenlik döneminde sporun rolünü araştırmıştır. Nitel araştırma yöntemi ile yarı yapılandırılmış sorular yöneltilmiştir. Çalışmanın sonucunda spor, sporcunun hayatında

önemli bir etkiye sahipken, inancı, ailesi, eğitimi ve gelişim yıllarında etkileşimde bulunduğu etkili bireyler olmadan yetenek gelişimi ve kişisel gelişimi zarar gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 1.*Çift kariyerli öğrenciler araştırma bulguları*

Kim?	Ne Zaman?	Niçin?	Nasıl?				Ne?
			Desen	Örneklem	Araç	Analiz	
Geranosova, K. Ronkainen, N.	2015	Slovak sporcuların çift kariyer hakkındaki tecrübelerini incelemek. Sporcuların eğitime yönelik tutumlarının yanı sıra, çift kariyerin algılanan zorluk dereceleri ve destekleyici unsurları hakkında incelemeler yapmaktır.	Anlatı araştırması	Çalışmaya olimpik düzeyde 5 sporcu katılmıştır.	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	Yorumlayıcı ve fenomenolojik analiz	Eğitim destekleri almada zorluklarla karşılaşmıştır. Eğitim kurumları ve spor organizasyonları arasında iyi ilişkiler kurmak ikili kariyer yapıları geliştirmek için gerekli olduğu görülmüştür.
Tekavc, J., Wylleman, P., Erpi, S.C.	2015	Sporcuların ikili kariyerlerinin gelişimine ilişkin algılarını bütüncül bir bakış açısıyla geriye dönük olarak nasıl algıladıklarını incelemek.	Anlatı araştırması	Yüzme ve basketbol branşında 6 erkek 6 bayan sporcu katılım sağlamıştır.	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	Bütünsel atletik kariyer modeli analizi yapılmıştır.	Sporcuların ikili kariyerlerinde atletik ve akademik geçişlerde değil hayatlarının diğer alanlarında da zorluklar yaşadıkları görülmüştür. Geçiş alanlarının algılanmasında cinsiyet farklılıkları da görülmüştür.

De Subijana,C. L., Barriopedro, M., Conde, E.	2015	Bu çalışmanın amacı, Kariyer Yardım Programının ikili kariyeri kolaylaştırıp kolaylaştırmadığını analiz etmektir.	Tarama araştırması	İspanya'nın olimpik düzeyde olan 332 erkek ve 243 kadın sporcuya çalışma uygulanmıştır.	Anket çalışması yapılmıştır.	İstatistiksel analiz yapılmıştır.	Sporcu yardım programına kayıtlı olan atletlerle kayıtlı olmayan atletler eğitim için aynı engellerle karşılaştıkları görülmüştür. Bu program dahilinde olan sporcu öğrencilerin gelecek ile ilgili bilgilerinin daha yükse olduğu görülmüştür. Bu anlamda sporcu yardım programı sporcuları bilgilendirmede başarılı olduğu görülmüştür.
Condello, G., Capranica, L., Doupona,M.,Varga, K., Burk, V.	2019	Uluslararası öğrenci-sporcuların görüşleri aracılığıyla ikili kariyer olgusunu incelemektir.	Tarama araştırması	22 farklı branştan 426 sporcu öğrenci katılım sağlamıştır.	Çevirim içi anket uygulanmıştır.	İstatistiksel analiz yapılmıştır.	Öğrenci sporcuların, ikili kariyer yollarını bulma, bu yollar arasında geçişlerde karmaşıklık yaşadıkları görülmüştür.
Defruyt, S., Wylleman, P., Torregrossa, M., vanVeldhoven, N.C., Debois, N., Erpič, S.C., De Brandt, K.	2019	Avrupa'da oluşturulan çift kariyerli destek programının yetkinliğinin ölçülmesi	Tarama araştırması	330 sporcu öğrenci katılım sağlamıştır.	Yetkinlik anketi uygulanmıştır.	Doğrulamalı faktör analizi yapılmıştır.	Çift Kariyer Yetkinlik Anketi, İkili kariyer destek sağlayıcılarının yetkinliklerini ölçmek için bir araçtır. Gelişimlerini değerlendirmeye rehberlik etmesinde yararlı olabilir fakat uygulama olanaklarının test edilmesi için daha çok araştırmaya gerek görülmüştür.
Semiz, K.	2018	Sporu öğrencilerin spor ve eğitim hayatları süresince ihtiyaçlarını belirlemek, karşılaştıkları zorlukların nedenlerini araştırmaktır.	Anlatı araştırması	9 profesyonel üniversite öğrencisi	Grup görüşmesi ve alan yansıma notları ile veri toplanması sağlanmıştır	Tematik içerik analizi yapılmıştır.	Sporcu öğrencilerin spor yaşantılarında okudukları bölgeden uzakta kariyerlerini sürdürmeleri eğitime devam etmede problem yaşamalarına, bunun sonucu ikisi arasında bir karar vermeleri gerektiği görülmüştür

Skrubbeltrang, L. S., Karen, D., Nielsen, J. C., & Olesen, J. S.	2018	Danimarka'daki gelecek vadeden sporcuların toplandığı bir kuruluşun "sportclass"ın kalıcılığının analiz edilmesi.	Tarama araştırması	Bu kurumlarda kalan 1170 sporcu katılım sağlamıştır.	Çevirim içi anket uygulanmıştır.	İstatiksel analiz yapılmıştır.	Bu kuruluşun fırsat unsurları ürettiği, ancak modellerin kızlara kıyasla erkeklerin tutulmasını güçlü bir şekilde desteklediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca sosyoekonomik durumu yüksek olan bireylerde spordan daha çok eğitimin ön planda olabileceği görülmüştür.
Mc Quown Linnemeyer, R., Brown, C.	2015	Bu makalenin amacı; Öğrenci sporcular, güzel sanatlar ve genel üniversite öğrencilerinin kariyer olgunluklarını, kimlik kısıtlamalarını ve kariyer engellemelerinin karşılaştırılması.	Tarama araştırması	324 öğrenci katılım sağlamıştır.	Kariyer olgunluk envanteri ve tutum ölçeği kullanılmıştır.	İstatiksel analiz yapılmıştır.	Öğrenci sporcuların diğer öğrencilere oranla kariyer olgunluklarını oldukça düşük olduğu gözlemlenmiştir.
De Brandt, K., Wylleman, P., Torregrossa, M., Defruyt, S., Van Rossem, N.	2017	Bu makalenin amacı; öğrenci sporcuların yönetim, kariyer planlama, zihinsel dayanıklılık ve sosyal zekâ, uyarlanabilirlik gibi yetkinliklerinin çift kariyere olan etkilerinin araştırılması.	Tarama araştırması	107 sporcu öğrenci katılım sağlamıştır.	Dual Career Competency Questionnaire for Athlete anketi çevrim içi uygulanmıştır.	Tanımlayıcı analiz yapılmıştır.	Mevcut çalışma, sporculara çift kariyer yeterlilik gelişimlerinde yardımcı olmak için bireysel bir yaklaşımı önerdiği görülmektedir.
Sum, R. K. W., Tsai, H. H., Ching Ha, A. S., Cheng, C. F., Wang, F. J., Li, M.	2017	Bu araştırma Hong Kong ve Tayvan'da Ekolojik Sistemler Teorisi kullanılarak sporcu öğrencilerin yaşamlarını ve kariyer gelişimleri araştırılmıştır.	Anlatı araştırması	8 sporcu öğrenci katılım sağlamıştır.	Yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.	Kodlama prosedürü kullanılarak analiz yapılmıştır.	Sporcu öğrencilerin ikili kariyerlerini geliştirmelerinin kurumsal kültürlerine bağlı olduğu görülmüştür.

Baron, A. Alfermann, T. D.	2015	Farklı spor dallarında olup Spor okullarına devam eden sporcu öğrencilerin okulları bırakma ve devam etmeyi ön gören kişisel özelliklerinin belirlenmesi.	Tarama araştırması	125 sporcu öğrenci katılım sağlamıştır.	Anket çalışması yapılmıştır.	Regresyon analizi yapılmıştır.	Spor yaralanmalarından dolayı yeteneklerini kaybettiklerini düşüncelerinden dolayı sporu bırakma eğiliminde oldukları görülmüştür. Sistemden kaynaklı problemlerden dolayı hem okulu hem de sporu bırakma eğiliminde oldukları görülmüştür.
Brown, D. J., Fletcher, D., Henry, I., Borrie, A., Emmett, J., Buzza, A., Wombwell, S.	2015	Sporcu öğrencilerin İngiliz üniversitelerinde geçiş deneyimlerinin incelenmesi.	Tarama araştırması	351 sporcu öğrenci ve 448 sporcu velisi ile görüşme sağlanmıştır.	Anket çalışması yapılmıştır.	Yapısal eşitlik modellemesi ve gizli profil analizi kullanılmıştır.	Yüksek okul tükenmişliği ve yüksek spor tükenmişliği olan iki profil tespit edilmiştir. Hatta çok sayıda öğrenci sporunun henüz tükenmişlik riski taşımamasına rağmen hafif spor tükenmişliği belirtileri gösterdiği gözlemlenmiştir. Bir alandaki yüksek başarı beklentilerinin başka bir alandaki tükenmişliğe karşı koruma sağlamadığı görülmektedir.
Raabe, J. Zakrajsek, R. A. Readdy, T.	2015	NCAA Division I, yüzücülerinin temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması için sosyal faktörler neler olduğunun araştırılması.	Anlatı araştırması	8 sporcu katılım sağlamıştır.	Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.	Consensual Qualitative Research (CQR) metodu kullanılarak analiz yapılmıştır.	NCAA ID takımında olan yüzücüler takım arkadaşlığı duygusu içinde psikolojik ihtiyaçlarının yetkinlik, özerklik ve arkadaşlık memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.
Whitley, M. A., Massey, W. V., Leonetti, n. M.	2015	Yetersiz kaynaklara sahip, şiddet içeren bir topluluk içerisinde büyüyen çocukların, çocukluk ve ergenlik döneminde sporun rolünün araştırılması.	Anlatı araştırması	1 sporcu katılım sağlamıştır.	Yarı yapılandırılmış sorular kullanılarak araştırma yapılmıştır.	Yedi aşamalı anlatı analizi yapılmıştır.	Spor, hayatında önemli bir etkiydi, ancak onun yetenek gelişimi ve kişisel gelişimi, inancı, ailesi, eğitimi ve etkileşimde bulunduğu etkili kişiler olmasaydı zarar görülmüştür.

2.2. Sosyo-ekolojik Model

Sosyo-ekolojik model, ilk olarak Bronfenbrenner (1979) tarafından insan gelişiminin kendisi ve çevresiyle etkileşimi üzerinden anlaşılabileceği vurgusuyla öne sürülerek farklı boyutlarıyla literatürde araştırılmıştır. Stokols (1996) ve Sallis ve arkadaşları(2006), bireylerin yakın çevresinden başlayarak uzak çevresine kadar fiziksel aktiviteye katılımı belirleyen birbirine etki eden boyutları bireysel seviye, kişiler arası seviye ve fiziki seviye olarak açıklar. Bireysel seviye daha çok bireyin kendi bilişsel ve duygusal süreçleriyle alakalıdır. Kişiler arası seviye, bireylerin aile ve arkadaşlar gibi sosyal çevresi ile alakalıdır. Örneğin, spora katılımda veya sporu bırakmada önemli olan faktörleri sosyo-ekolojik model gözüyle inceleyen bir araştırmada, cinsiyet, ailenin maddi durumu ve ailenin eğitim seviyesinin spora katılımı ve bırakmayı etkilediği belirlenmiştir (Vella, Cliff ve Okely, 2014). Spora katılımda sosyo-ekolojik perspektifte ailenin önemli rol oynadığı bilinmektedir (Öztürk ve Koca, 2017; Martínez-Andrés, 2020). Fiziki çevre ise bulunulan mahalle ve bölgenin yapısı, toplum kuralları ve kurumsal veya yönetsel politikalarla alakalıdır. Bu araştırmayı tasarlarken veri analizinde sosyo-ekolojik modelin bahsi geçen üç boyutu üzerinden değerlendirmenin konuyu aydınlatmada etkili olacağı öngörülmektedir.

2.3. Türkiye Olimpiyat Hazırlama Merkezleri

Ülkemizi olimpiyatlarda, paraolimpik oyunlarda ve uluslararası spor faaliyetlerinde temsil edecek üst düzey sporcu eğitimini amaçlayan devlet destekli iki ana kurum bulunmaktadır. Bunlar sporcu eğitim merkezi (SEM) ve Türkiye olimpiyat hazırlık merkezidir (TOHM).Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinin Kuruluş, Çalışma, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği” 11.04.2015 tarih ve 29323 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Çıkarılan yönetmeliğin amacı “Olimpiyatlara katılacak ve katılması muhtemel yetenekli sporcuların seçilmesi, yetiştirilmesi, performanslarının geliştirilmesi, eğitimlerinde ve sosyal gelişimlerinde müşterek ve standart bir uygulamanın sağlanması için olimpik hazırlık merkezlerinin kurulması, sporcu seçimi ve uyması gereken kurallar ile bu Türkiye Olimpiyatlara Hazırlık Merkezlerinde (TOHM) görev alacak olimpik hazırlık merkezi koordinatörü, akademik danışman ve diğer görevlilerin çalışma, görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir” (İmamoğlu, Dilek ve Türkmen, 2017)Spor hizmetleri genel

müdürlüğünden alına bilgiler doğrultusunda Türkiye olimpiyat hazırlık merkezleri (TOHM) 18 ilde Ankara, Adana, Antalya, Artvin, Bolu, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Mersin, Rize, Sakarya, Samsun, Trabzon)ve 17 branşta (Atıcılık, Atletizm, Bisiklet, Boks, Buz Pateni, Cimnastik, Eskrim, Güreş, Halter, Judo, Kano, Kayak, Kürek, Tekvando, Tenis, Okçuluk, Yüzme) 482 yatılı, 221 gündüzlü olmak üzere toplam 703 sporcu, geleceğin olimpiyat şampiyonu olmak için çalışmalarını aralıksız sürdürmektedir. Bu merkezlerde 88 antrenör görev almaktadır. Ayrıca Merkezlerde Spor Psikoloğu, Beslenme Uzmanı, Fizyoterapist, Masör/Masöz olmak üzere birçok destek elemanı bulunmaktadır. TOHM'a kabul edilecek sporcular yönetmelik gereği kurulmuş olan komisyonlar tarafından spor branşı ile ilgili federasyonun ve Genel Müdürlüğün belirleyeceği kriterler dâhilinde yapılmaktadır.

TOHM kurumlarında; destek elemanlarının sporcular üzerinde etkisi, birçok şehirde bu tarz merkezlerin olmaması, antrenörlerin yeterlilikleri gibi sorun alanları öne çıkmaktadır (Gültekin ve Erüenal,2019). Sporcu, aile, yöntem ve antrenör arasında bağ kurulacak fırsatların yaratılması ile sporcuların spor kariyerleri sonrasında istihdamları ile alakalı rehberlik hizmeti almasının önemi vurgulanmaktadır. (Özbey, Doğan ve Akoğlu,.2020).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, araştırmacının rolü, veri toplama yöntemi, veri analizi ve inandırıcılıkla alakalı bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bireylerin bir olguya ilişkin (çift kariyerli öğrenci olma) yaşantılarını ve bu olguya yükledikleri anlamları betimleyerek temalar ve kavramlar içerisinde ele alma çabası, bu araştırmanın bir fenomenolojik araştırma, bir diğer deyişle olgu bilim araştırması olmasını sağlamıştır. Fenomenoloji, herkesin günlük olaylar ve yaşantılar sırasında farkında olduğu ancak derinlemesine anlamlar aramadığı olgulara dayanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Okuyucu için bir durumu tecrübe etmenin ne demek olduğunu, yoğun insan deneyimlerinin ışığında anlamak, fenomenoloji yaklaşımının temel özelliğidir (Merriam ve Tisdell, 2015).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmaya Türkiye’yi Avrupa ve Dünya kısa kulvar ve uzun kulvar yarışlarında çeşitli seviyelerde temsil eden elit seviyede 2 kadın 7 erkek olmak üzere toplam 9 yüzme sporcusu katılım sağlamıştır. Bu en küçüğü 17, en büyüğü 25 yaşında olan sporculardan 3 tanesi lisede öğrenim görmekte, 1 tanesi üniversiteye hazırlık kursuna gitmekte, 5 tanesi de üniversitede çeşitli bölümlerde öğrenim görmektedirler. Sporcular hayatlarını Türkiye’nin çeşitli illerinde bulunan Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerinde geçirmektedirler (Bkz Tablo 2).

Tablo 2.*Katılımcılar*

Katılımcı	Yaş	OKUL İSİMLERİ	Bulunduğu TOHM
Yüzücü 1	23	ULUDAĞ ÜNİ., SPOR BİL. FAK.	BURSA
Yüzücü 2	21	ÖZ YEĞİN ÜNİVERSİTESİULUSLARASI İLİŞKİLER	ADANA
Yüzücü 3	23	EGE ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	İZMİR
Yüzücü 4	25	ATILIM ÜNİVERSİTESİGRAFİKERLİK	ANKARA
Yüzücü 5	23	YAŞAR ÜNİVERSİTESİ ULUS. TİC. VE FİNANS YÖN.	İZMİR
Yüzücü 6	19	TRABZONÖZEL MEKTEBİM LİSESİ	TRABZON
Yüzücü 7	18	KAYSERİ TED KOLEJİ	KAYSERİ
Yüzücü 8	17	ÜNİVERSİTE HAZIRLIK	ADANA
Yüzücü 9	19	KAYSERİ SİMYA KOLEJİ	KAYSERİ

3.3. Araştırmacının Rolü

Nitel araştırma, yorumlamaya dayalı bir yöntemdir. Verileri yorumlamada araştırmacının yanlılığı, değerleri ve kişisel geçmişi önemli yer tutar. Araştırmacının kendisi veri toplama aracı olduğundan, özdeşimsellik denilen konumunun getirdiği etkileri üzerinde düşünülmelidir (Koca, 2017). Araştırmacı, 15 yıldır beden eğitimi öğretmenliği yapmaktadır. Aynı zamanda 16 yıldır yüzme antrenörlüğü yapmaktadır. Belli zamanlarda milli takımda da görev alan araştırmacı üçüncü kademe antrenörlük belgesi sahibidir ve hali hazırda Spor Lisesi'nde öğretmenliğine devam etmekte ve aynı zamanda yüzme antrenörlüğü de yapmaktadır. Araştırmacının bu kariyer geçmişi içerisinde ve hali hazırda birçok çift kariyerli sporcu ile muhatap olarak onların hayatlarının birinci elden tanığı olmuştur.

3.4. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplamak için yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Sosyo-ekolojik modeli temel alarak, alanında uzman olan araştırmacılarla görüş alışverişinde bulunularak, çift kariyerli bireylerle alakalı araştırma literatüründen de faydalanılarak bir görüşme rehberi oluşturulmuştur (Bkz. Ek-2). Görüşmeler, çevrimiçi ortamlarda gerçekleştirilerek katılımcıların gönüllü onayı ile kayıt altına alınmıştır.

3.5. Veri Analizi

Görüşme kayıtlarının veri çözümlemesi yapılarak elde edilen çıktılar MAXQDA bilgisayar veri analizi programına aktarılmıştır. Kodlayıcılar arası yanlılık tespiti için öncelikle deneme kodlamaları yapılarak veri anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Devamında, tematik içerik analizi yöntemi kullanılarak, veriler kodlanarak kategorize edilmiş ve bulgulara ulaşılmıştır.

3.6. İnandırıcılık (Geçerlilik ve Güvenirlik) Unsurları

Nitel araştırmalarda bulguların geçerliliğini denetlemek için çoklu stratejiler kullanılır (Creswell, 2017). Bulguların tutarlılığı açısından, veriler kodlanırken alanında uzman ikinci bir araştırmanın yardımıyla ilk olarak çapraz kodlama yöntemiyle kodlayıcılar arası uyum kriter değeri olan %80 üzerinde yapılarak kodlamanın tutarlılığından emin olunmuştur (Miles ve Huberman, 1994). Tematik içerik analizi gerçekleştirirken, ikinci bir araştırmacıdan yardım alınarak araştırmacı çeşitlemesi / üçgenlemesi sağlanmıştır. Veri üçgenlemesi, olgunun daha nesnel bir temsilini sağlamak için birden fazla yöntemin, kaynağın ya da gözlemcinin bir araya gelmesidir (Silverman, 2013).

3.7. Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın bulguları ve sonuçları dokuz elit düzeyde yüzme sporu ile uğraşan sporcunun belirttikleri görüşle ile sınırlıdır. Ayrıca toplanan nitel verilerin içeriği, kalitesi ve sonuçları katılımcıların görüşme esnasındaki dürüstlükleri ile sınırlıdır.

4. BULGULAR

Bu çalışma sosyo-ekolojik modele göre sporcuların çift kariyer deneyimlerini nasıl algıladıklarını incelemek amaçlanmıştır. Bireysel, Sosyal ve fiziksel faktörler olarak üç kategoride sınıflandırılarak çift kariyer süreçlerinde nasıl hissettiklerini öğrenmek amacıyla her bir sporcu öğrenciye 9 soru iletilip yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilip, her bir faktör kendi içinde tartışılmıştır.

4.1. Bireysel Faktörler

Tablo 3.*Bireysel seviye bulguları*

Seviye	Temalar	Kodlar
Bireysel seviye	Öz düzenleme (34)	Okul beklentileri (10)
		Zaman yönetimi (5)
		Çift kariyer çatışması (19)
	Kariyer planlaması (26)	Rehberlik (10)
		Mesleki düşünce (16)

4.1.1. Öz Düzenleme

Görüşmeler sırasında açığa çıkan en temel faktörlerden biri, sporcuların profesyonel yaşamları ile kişisel yaşamları arasında dengeyi kurmada yaşadıkları zorluklardır. Katılımcılar akran grubunun yaşamı ile kendi yaşantıları arasındaki farklılıklardan doğan iç çatışmalarından bahsetmişlerdir.

Yüzücü 1: “Yani şunu gönül rahatlıkla söyleyebilirim çok zor gerçekten çok zor özellikle Türkiye şartlarımızda bu oldukça zor oluyor çünkü biz bu sporla uğraşıyoruz ve bu sporları artık profesyonel seviyelerde yapıyoruz. Bunu profesyonel seviyelerde yaptığımız için günde en az 2 antrenmanımız oluyor. Bu iki antrenmanın birini sabah birini akşam yaparken arada dinlenmemiz gerekiyor hani en iyi performansımızı verebilmemiz için yani en önemli unsurlardan biri dinlenme ama bu okul hayatımızla birlikte olduğu dönemlerde, gerçi şu anda pandemiden dolayı okul yok ama okulun olduğu dönemlerde mecburen öğlenleri okula gitmemiz gerekiyor, bu doğal olarak dinlenmemizi engelliyor, sporu bir

şekilde kötü etkilemiş oluyor. Okuldan sonra antrenmana gitmek ya da erken kalkıp antrenmana gitmekte ders çalışmakta belli bir yerde bizi engellediği için okulu da biraz aksatmış oluyor ikisinin dengesini kurmak oldukça zor oluyor. Üniversiteye geçtikten sonra dersler bir tık daha azaldığı için daha rahat olabiliyor ama bu seferde derslerin yoğunluğu içeriği ağırlaştığı için gene aslında zorluk devam ediyor.”

Performans sporu ile uğraşan kişiler genellikle kişisel yaşamlarından fedakârlık yapmaları gerekiyor sosyal yaşamlarına fazla zaman ayırmadıklarını yüzücü 2 şöyle ifade ediyor:

Yüzücü 2: “Bu çok insan için çok zor bir durum. Ben kendim içinde çok denge kurabildiğimi düşünmüyorum. Ama bir şekilde üstesinden geldiğimi düşünüyorum. Öncelikle kişisel hayatımız olamıyor. Çünkü çok fazla antrenmanımız oluyor. Ama olabildiğince sosyal yaşamaya çalışıyorum.”

Akademik başarının sağlanabilmesi üst düzey antrenman içeriği olan sporcularda bazı adaptasyon zorlukları yaşanmasına neden olabilir. Yüzücü 3 yaşadığı adaptasyondan bahsetmiştir:

Yüzücü 3: “Profesyonel yaşam çok zor bir yaşam insanı çok kısıtlıyor. Eğitimde de karşıma çıktı bu zorluklar. Arkadaşlarım mesela okul çıkışında bir yerlere gidebilirken, ben sürekli antrenmana gitmek zorunda kalıyorum. Ya da onlar sabah evden gelirken ben antrenman çıkışı okula gidiyordum. Bu gibi zorluklar beni çok zorlamıştı. Üstesinden gelmeye çok çalıştım. Ders konusunda da aynı şekilde derslerde yorgun oluyordum. Derslere dikkat edemiyordum. Ama bir süre sonra kendimi adapte etmeye çalıştım. Ve bu konun üstesinden geldim.

Profesyonel olarak yüzme sporu ile ilgilenen bu sporcuların sosyal yaşamdan uzak kaldıkları gibi çoğu zamanda akademik çalışmaları aksamaktadır.

Yüzücü 2: “Aslında şöyle antrenmanlardan dolayı çok fazla ders kaçırıyoruz, okula gidemediğimiz zamanlar oluyor. Yarışlarımız oluyor, kamplarımız oluyor.

Bir ay süren kamplarımız bile oluyor. Zorunlu olması gereken kamplar bun yüzünden çok fazla ders kaçırıyoruz ve bu bizim sınavlarımızı bazen etkileyebiliyor.”

Yüzücü 4: “Türkiye de sporcular olarak yani sonuçta bunu söylememde sakınca var mı bilmiyorum altıncı senem şu anda okulda maalesef uzatmak zorunda kaldım yani destek olmadıkları için hoşgörülü davranmadıkları için uzatmak zorunda kaldım bazı dersleri kaçırdım, yetişemediğim oldu sadece üniversitede değil genel olarak ortaokul lise hayatımda da kolay zamanlar geçirmediğim. Okulların destek olmasını isterdim ya okuldan kastım devlet ya da hangi makam üstüne düşerse destek olması onu çok isterdim yani”

Akademik yaşantıları ve antrenman yoğunlukları göz önünde bulundurulduğunda bu sporcuların zamanlarını çok iyi planlamaları ve yönetmeleri gerekmektedir. Bu durumla ilgili olarak;

Yüzücü 5: “Üniversitede ders saatleri belli değil her derse istediğin zaman giremiyorsun. Ya da kaçırdığın zaman sonradan tekrar dinleme ya da tekrar şey yapma tekrarlama şansın olmuyor. Diyelim mimarlık okuyan arkadaşlarım var onların projesi oluyor, jüriye çıkıyorlar bizim keza finalimiz vizelerimiz oluyor. Hani bu dönemler yarışmalarla çakışınca özellikle yarış dönemlerinde çok sıkıntı yaşıyorum. Özellikle ülkemizde iki şeyi de aynı anda dengeyi getirmek gerçekten çok zor bir süreç.”

“Öncelikle 4 yıl lise ve 5 yıl üniversite inşallah bu sene son senem olur. Şöyle ayırmak isterim, lise 18 yaş olanak kadar belli bir düzen ve belli bir sistemimiz oluyordu bizim, sabah hani antrenmanımız ardından hemen okul, okul içinde ağırlık antrenmanı zaten okulda yemek yeniyordu. Çünkü bizler 9 saat boyunca zaten belli bir kuruma bağlanıyorduk. 9 saat boyunca gün içi herhangi bir bizim tek amacımız zaten okulda bulunup lise derslerine çalışıp sonuçta çünkü herkes aynı dersi görüyor. Ardından antrenmanımızı yapmaktı.”

Görüşmelerden çıkan bulgulardan biri de sporcuların gelecekte hayatlarını idame edebilecek bir meslek sahibi olma kaygılarıdır. Bu yüzdendir ki sporcular üniversitelerin geçerliliği olan bölümlerini tamamlama kararlılığı içerisinde.

Yüzücü 5: “Ben kendi adıma özetleyeyim. Benim kariyer planlamam bu sene üniversitemi bitireceğim duruma göre pandemide çok etkilediği için önümü açıkçası çok fazla göremiyorum. Bu süreçte sabırlı olup dikkatli davranmam gerekiyor yüzme benim için bir yaşam tarzı pandemi döneminde de spor yapmaya devam ettim. Karantina oldu hiç yapmasam yürüyüşler yaptım. Ondan yüzme benim için olmazsa olmazım.”

Yüzücü 6: “Sporu çok seviyorum ileride daha profesyonel bir sporcu olmak hayalim benim. Ama sporda bir yere kadar gidecek tabii ki de o yüzden okulda da başarılı olmaya çalışıyorum. İkisi beraber gidiyor ama çok zorlandığım zamanlar oluyor. Çift antrenmanların arasında derslere giriyorum yani zor oluyor yoruluyorum çok ama spordan sonra bir kariyerim olması için okula da asılmaya çalışıyorum. Yani spor kariyerim olsun istiyorum ama spordan sonrada devam edebileceğim bir mesleğim olsun istiyorum.”

4.1.2. Kariyer Planlaması

Görüşmelerden çıkan bir diğer sonuçta kariyer planlamasının önemidir. Sporcuların bir kısmı yüzme sporunu hayatlarının içerisinde sadece bir yaşam tarzı olarak benimsemeye devam edeceklerinden bahsederken, kariyer mesleği olarak kendilerine başka iş kollarından meslekler planlamaktadırlar.

Yüzücü 7: “Yani şunu düşünüyorum. Bence ikide beraber götürülmesi gerekiyor. Tabii ki belli bir seviyeye kadar. Eğer olimpiyat seviyesindeyse bir sporcu biraz daha yüzme hayatına ağırlık verebilir ama olimpiyat seviyesinde değilse bence ikisini de aynı seviyede götürme zorunluluğu taşıyor, en azından Türkiye de. Şöyle ben yurt dışında okumak istiyorum. Bunun için çalıştım ben son bir buçuk senedir. Ben bu şekilde planladım kendi kariyerimi. Ben bir destek almadım bence herkes kendi planlamalı kendi kariyerini bu ne yapmak istediği ile alakalı kişinin eğer iyi

bir yüzücü olmak istiyorsa onun için çalışmalı ama tabii ki gerçekçi olmalı eğer ulaşamayacağı hedefleri varsa o zaman hedeflerini değiştirmesi gerekebilir.”

Yüzücü 6: “Yani ben öyle resmi bir destek almadım ama çevremde ki tecrübeli kişilerden annemden babamdan hocamdan dinlediğim kadarıyla hem tabii ki spora devam edeceğim belli bir gücüm yetene kadar büyük başarılar kazanmak istiyorum. Onun haricinde spor dediğim gibi bir yere kadar olacak ve onu için bir işimin olması gerekiyor. Güzel bir iş kazanmak istiyorum dediğim gibi mühendislik gibi kariyerim öncelikle yüzme olarak ama yüzme bitince tabii ki de işime sahip olmak istiyorum.”

Sporcuların diğer bir kısmı ise yüzme sporu ile ilişkili olarak yani sporun içinde kalarak hayatlarını kazanmak istemektedirler.

Yüzücü 5: “İllaki ya antrenörlük yapan oluyor ya spor okullarında çalışanlar oluyor fakat o sevide spor yapmış üst düzeydeki bir sporcunun yapması gereken işler değil diye düşünüyorum ben en azından etik bakımında düşünüyorum.

Eğitim anlamında şöyle yüzmeden ilerleyeceğim için ve hayatım yüzme üzerine, ben ne olduysam yüzme sayesinde oldum. Eğitimime, açıkçası master yaparak devam ettirmek istiyorum. Okuyacağım bölüm yine sporla ilgili ben ticaret finans yönetimi okuyorum ama spor yöneticisi olabilirim, ya da çeşitli master seçenekleri oluyor yurt dışında spor bilimi ve beslenme okuyabiliyoruz böyle düşüncelerim var. Kariyer planım bu şekilde...”

Yüzücü 8: “Üniversitede diş hekimliği ile beraber yüzmeyi götürmek istiyorum. Antrenmanlarıma devam etmek istiyorum, olduğu kadar tabii ki bu vize final zamanları ister istemez aksayacaktır. Ama bunun dışında yüzmeye sürekli devam etmek istiyorum. Hayatımdan çıkarmamak istiyorum. Türkiye için iyi bir noktada olmak istiyorum. Onun için hayatımdan hiç çıkarmak istemiyorum. Üniversite bittiğinde 2024 yılı geçtiğinde hala yüzmeye devam eder miyim, orasını bilemiyorum yani. Bıraka bilirimde yüze bilirimde”

Görüşmelerden anlaşılaçağı üzere Sporcuların mesleki seçimleri konusunda ikiye ayrıldıkları görölmektedir. Dolayısıyla kariyer planlaması konusunda sporculara rehberlik yapılması gereklidir.

Yüzücü 7: “Ben sporcu öğrencilerin şu şekilde destekleneceğini düşünüyorum. Okulda bütün öğrencilerin girebileceğı bir rehberlik bölümü var ama sadece sporcu öğrencilerin gidebileceğı bir bölüm departman açılrsa bence daha verimli olur sporcu öğrenciler için.”

“Evet, birazda şey aslında bütün okullarda bir bölüm sporcu öğrenciler oraya gidip hem psikolojik destek alıp hem de kariyer planlaması yapabilir. Hem de hedeflerini belirleyebilir. Belki geri kaldığı dersleri telafi edebilir. Bütün sporcu öğrencilerin işlerine bakacak bir bölüm aslında”

Yüzücü 1: “Hayır ben herhangi bir rehberlik almadım. Ama almalıydım. Maalesef biz bu konuda biraz eksik kaldık. Maalesef dış etken yardımlarını çok fazla kullanmadık. Genelde ailem antrenörüm ve ben orada bir karar vermeye çalıştık. Öyle olunca da işin içinden çıkmak kolay olmadı. 3 yıl kaybetmiş oldum mesela”

4.2. Sosyal Çevre

Tablo 4.Sosyal seviye bulguları

Seviye	Temalar	Kodlar
Sosyal seviye	Aile desteğı (22)	Ailenin maddi desteğı (3)
		Ailenin gelecek kaygısı (6)
		Ailenin sporcuya güveni (2)
	Öğretmenin rolü (30)	Öğretmenin sporcuya karşı tutumu (30)
	Antrenörün rolü (13)	Antrenör davranışı (9)
		Antrenör desteğı (4)
	Akran desteğı (18)	Çevirim içi öğrenme desteğı (18)

4.2.1. Aile Desteği

Sporcu öğrenciler ailelerinden özellikle maddi anlamda büyük destek vermeleri gerektiğini düşünmektedirler.

Yüzücü 4: “Sosyo - ekonomik olarak zor bir süreç son dönemlerde daha zor. Fakat ailelerin genel olarak baskısı genelde insanların elinde bir mesleğin olmasını ister kimse çocuğunun yüzme ile bittiği bir hayatın olması istemez. Bende istemezdim çocuğumun sadece yüzme ile devam edecek bir hayatı olsun istemem, yani bir mesleğini görmek isterim kendini geliştirmiş olsun.”

Yüzücü 9: “Bence etkilediği çok zaman olur. Bir veli için sporcu yetiştirmek çok kolay değil. Antrenmanlara getirme götürme sporcuların yediği yemek bizim için mayolar diğer sporlar için kıyafetler belli bir düzeyin üzerinde olurlar. Bunlar için maddi durum önemli.”

Yüzücü 1: “Oldukça zor Türkiye şartlarında özellikle. Yüzme branşı ekipmanlarımızın hepsini yurt dışından geldiğini düşünürsek oldukça pahalı ekipmanlarımız var. Klorlu bir ortamdayız sürekli eskiyor. Hiçbir şey yapmasan bile ne kadar az kullanırsan kullan eskiyor. Böyle olunca sürekli onların yenilenmesi gerekiyor kolayda değil tabii ki çocukların okullarını bir yandan götürürken özel okullara gitmeye çalıştığını düşünürsek ona ayrılan para spora ayrılan para yüzmede sporcuya dönen paranın da çok fazla olmadığını düşünürsek böyle durumlarda ailelerde zorlanıyorlardır tabii ki de”

Sporcu öğrenciler başarıya giden yolda ailelerinin kendi fikirlerine saygı duyması ve kendilerine verdikleri desteğin öneminden bahsetmişlerdir.

Yüzücü 8: “Ailem tarafından yaşamadım. Çünkü ailem benim hangi mesleği yapmak istiyorsam yapabileceğimi söylemişti. Ama ben kendim diş hekimi olarak gördüğüm için acaba yapabilecek miyim, çünkü çok zor her gün antrenman yapıyorum ve her gün ders çalışmam gerekiyordu. Acaba kazanabilecek miyim kaygısına girmiştım.”

Yüzücü 1: “Bence çok önemli gerçekten velinin yaptıklarından ziyade bakış açısı da çok önemli çünkü özellikle küçük yaştaki çocukları olumlu ya da olumsuz etkileyebiliyor. Çünkü antrenörü havuzda görebiliyorlar belli bir saat aralığında antrenman olduğu için. Sonrası tamamen velilerle birlikte yani aile ile birlikteyiz. Ailenin bakış açısı çocuğun üzerinde kurduğu baskı ona yiyecek içecek desteği olsun her türlü konuda aileye kalıyor sorumluluk. Bu konuda da aileye çok büyük iç düşüyor. Maalesef bazı aileler çok rekabetçi olabiliyorlar. Bazıları da fazla rahat oluyorlar. Hani bunun ayarını çok iyi tutturabilmek lazım gerekiyor. Gidip çocuğa baskı kuran ailelerde çok gördüm. Bu baskının daha önce işe yaradığını hiç görmedim maalesef. Böyle olunca çocuk arada şişiyor, antrenör bir taraftan başka bir şey söylüyor veli diğer taraftan başka bir şey söylüyor. Çocuk arada şişiyor bu olumsuz bir yansıma oluyor. Ya da veli hiç ilgilenmiyor çocuk her şeyi tek başına yapmaya çalışıyor, buda doğru değil. Bunun ortasını bulabilmek çok önemli aslında. Antrenörle beraber işi yürütebilmek, evde ne yapması gerektiğini öğrenip ailenin onu yapıp fazlasına karışmamak, çocuğu yönlendirmeden ziyade çocuğun istediğine önem vermeli istediğini yapmasını sağlamak daha önemli bence.”

Yüzücü 6: “Kendi velilerim olarak bana çok yardımcı oluyorlar hem bireysel dersler olsun, sporum olsun yani beni spordan alıyorlar direk derse götürüyorlar, dersten alıp spora götürüyorlar. Sürekli peşimdeler o yüzden ben rahat olabiliyorum bazı yerlerde, genel olarak bakarsak da mesela çocuğu sporcu olmayan veliler diyor ki bu çocuklar sporcu nasıl yapıyorlar ama bilmiyorlar ki bizim ne yollardan geçtiğimizi benim tavsiyem onlarında çocuklarının da spor yapmaları.”

Yüzücü 4: “İlk başta tabii ki ailem hakkında konuşmam gerekirse her zaman bana destek oldular. Yani üniversite okumak istemesem de destek olurlardı okuduğum içinde destek oluyorlar tabii ki ama her zaman istedikleri şu yöndeydi oku ve elinde her zaman bir mesleğin olsun yüzme bu sonsuza kadar sürecektir bir meslek değil belli bir yaştan sonra devam etmemiz zor o yüzden her zaman insanın elinde bir mesleğinin bulunması iyi”

Sporcu öğrencilerin bir kısmı ailelerin kısa sürede başarı beklentisinde olduğu veya sınav kaygısı ile sporcu öğrencilerin üzerinde oluşan psikolojik olumsuzluklardan bahsetmişlerdir.

Yüzücü 3: “Ben bunu çok gördüm hocam 11 – 12 yaşında çocuklarla da yarışa gidiyoruz veliler sanki at yarışında gibiler hadi oğlum hadi çocuğum hadi birinci ol ikinci ol gibiler. Yani çocuklara çok baskı uyguluyorlar. Aksi takdirde benim ailem benim hep arkamda durdu lise 2. Sınıfa kadar hiç milli olamamıştım. Lise 2, 17 yaşında demek yani ama bizim Türkiye de ki velilerimiz çok sabırsızlar, 10 -11 yaşında ki çocuklardan Türkiye derecesi bekliyorlar. Yüzme bir anda başarı sağlanabilecek bir spor değil.”

Yüzücü 4: “Bence diğer Türkiye genelindeki insanlardan söz etmek velilerden söz etmek gerekirse izlenimlerinden yola çıkarak daha üniversite hayatına başlamadan önce üniversite sınavına hazırlanırken çoğu çocuğu bu kadar bir baskıya sürükledikleri için yüzmeden ayırıyorlar ya da kimi nasılsa BESYO okuyacaklar diye salanlarda var. Çok doğru bir bakış açısı değil bence yüzmeden alınması hani üniversite sürecinde”

4.2.2. Antrenör desteği

Katılımcılara antrenörlerin, sporcu öğrenciliğe bakış açıları ile ilgili soru yöneltilmiştir. Sporcu öğrenci kimlikleri üzerinde etkilerinin büyük olduğundan bahsetmişlerdir.

Yüzücü 6: “Benim antrenörümden yola çıkacaksa oda benim derslerimle ilgilenmemiz gerektiğini söylüyor yani dersleri birinci planda tutmamız gerektiğini söylüyor ama tabi antrenman programında eksik bir şey yaparsak sonucu kötü olabiliyor. O da hem yüzme antrenmanı yapmamız hem de çalışmamız gerektiğini anlatıyor bize sürekli. Çoğu antrenör benim hocamın düşündüğü gibi düşünüyordur. Ama bazı hocalar var bırakın okulu sadece işimize odaklanalım yüzmemize odaklanalım bence buda kötü bir şey çünkü yüzme bir yere kadar gidebilir, devamında olması gerekiyor.”

Yüzücü 7: “Türkiye’deki antrenörlerde kişiden kişiye değişiyor ama yurt dışından gelmiş antrenörlerde kesinlikle beraber götürülmesini düşünüyorlar ve destekliyorlar. Yani şöyle söyleyeyim eğer yurt dışında okuyorsanız eğer dersleriniz iyi değilse sizin spor yapmanıza izin vermiyorlar. Ama Türkiye de antrenörler bunu çok desteklemiyor. Eğer sporcu gerçekten başarılı olabilecekse daha fazla sporun üzerine düşmesini destekliyorlar.”

Yüzücü 9 “Bende onlarda biraz daha anlayışlı olabilirler diye düşünüyorum. Hani birazcık daha yardımcı olabilirler okulda ki hocalar gibi onlarda antrenmanlara geliyoruz ama yapmamız gereken ödevler girmemiz gereken yazılılar var. Bunları biraz daha düşünerek davranırlarsa daha iyi olur.

Çift kariyerin bir diğer tarafı olan akademik alanda antrenörlerin sporcuları için çok önem arz etmediği görülmüştür. Sporcularının yaptıkları alana daha yoğunlaşmalarını istemişlerdir.

Yüzücü 3: “Antrenörler ikisini bir arada götürmeye çalışın derler her zaman ama yüzmeyi bir adım daha önde tutun derler çünkü bu sizin işiniz yani bir karar vermemiz gerekiyor ileride okuduğunuz bir bölümden mi tanınmak istersiniz başarılı bir öğretmen mi olmak istersiniz. Yoksa başarılı bir yüzücü Türkiye de adını duyurmuş bir yüzücü mü olmak istersin.”

Yüzücü 5: “Türkiye de maalesef ki ikisinden birisini seçmek zorundayız. Şöyle seçmek zorundayız, antrenör her ne kadar eğitime de önemse de ya da okulunuzu aksatmayın dese de sporcu aynı süre zarfı içinde iki farklı yerde bulunamıyor. Hani bu zaten fiziksel olarak da imkânsız bir olay olduğu için sporcu zaten hocam sizde işi biliyorsunuz. Bir gün antrenmana gitmemek tamam kabul edilebilir.”

Yüzücü 1: “Antrenörde tam tersi antrenmanda bizden ne kadar çok faydalanabileceğine bakıyor birçoğu elinde olsa zaten okula bile göndermeyecek. “Gitme antrenmanını yap” diyecek. Antrenör işin o kısmı ile ilgileniyor. Benim yüzmemde ki başarımla daha çok ilgileniyor. Tabii ki biz Eray ağabey ile bazı

konuları aştık, tabii belli bir yaşa geldiğimiz sonra bu tarz konulara daha rahatız ama herkes kendi tarafından bakıyor, antrenörlerde doğal olarak ne kadar havuzda tutabilirim ne kadar havuzda başarılı olabilirim kısmıyla ilgileniyorlar. Bu durumda böyle devam ediyor.”

Yüzücü 2: “Benim şuana kadar çalıştığım çoğu antrenörüm bakış açıları çok farklıydı, bazıları sadece yüzmeyi düşünmemi istiyordu derslerimle hiçbir alakası yok. Diyelim ki o gün sınavım var bir gün önce akşam sekizde bitmiş antrenmanımız eve gidişimiz dokuz yani çalışacak vaktimiz bile yok ama sabah beşe antrenman koyuyor. Biz o beş antrenmanından dolayı zaten sınava çalışamayacağız ki erken yatmak zorundayız. Sabah antrenmanından sonrada direk sınava gidiyoruz ders çalışmıyoruz. Bunu hiç düşünmeyen antrenörlerde oluyor.

4.2.3. Öğretmen desteği

Akademik eğitimleri boyunca gerek yurt içi gerek yurt dışı pek çok müsabakaya katılan sporcu öğrenciler okullarında pek çok dersi ya da sınavı kaçırabilmektedirler. Bu durumda hepsi öğretmenlerinden anlayış ve destek beklerken sporcu öz geçmişi olmayan eğitimcilerin kendilerine yaklaşımları sporcu öğrenciler tarafından olumsuz değerlendirilmiştir.

Yüzücü 5: “Tabii bütün hocalar bu şekilde olmak zorunda değil keza benim başıma gelen bir olay, 2. sınıfta ekonomi dersi alıyorum bir tane hoca belki egosundan mıdır bilmiyorum, geldim ilk ders daha zaten 3 kişiyiz hocam dedim benim böyle böyle bir durumlarım var yarışlara gidiyorum antrenmanlarım oluyor kampa gidiyorum milli sorucuyum diyorum Avrupa Şampiyonasına gideceğiz, şöyle dedi “devamsızlık yaparsan ben seni bırakırım” dedi. İyi hocam görüşürüz dedim ve ben o sene o dersi o hocadan almadım. Hocayı değiştirme gibi bir şansımız olabiliyordu.”

Yüzücü 1: “Aslında şöyle bu öğretmenlerimiz için kullandığım kelime burada da geçerli sporun içerisinden gelmeleri çok önemli sporun içerisinden gelmeyen insanlar maalesef hani sadece başarıya odaklı oluyor. Ne yaparsan yap başarılı

ol, başarısız olduysan çok kötüsün hani bazen bu tarz durumlarla karşılaşyoruz. Ben bazı yöneticiler biliyorum, sporda başarılı olmuşum okulumuzun içindeki oldukça yüksek mevkilerden birisi mesela okullar arası yarışmaya katıldım rekor kırdım, ödüllendiriliyordum yarışa katılan herkese tören yapıldı. Ödül anında bile “derslerine önem vermelisin” söylendi.”

Yüzücü 2: “Öğretmenler, bazı öğretmenler çok iyi bazı öğretmenler çok kötüler. Mesela ben hocaya diyorum ki “hocam 20 Nisan’da Türkiye’ye geleceğim 21 Nisan’da sınavım var İstanbul da olacağım, sınavınıza giremeyeceğim” diyorum. Hocanın bana söylediği “Bana mı? Yüzüyorsun”. Söylüyorum ben milli takım sporcusuyum, iznim var benim “iyi o zaman direk bütünleme sınavına gelirsın yapabileceğim bir şey yok” diyor. Bazı öğretmenlerimiz çok umursamaz olduğu halde öbür öğretmenimiz ise sınava giremeyeceğimi anlattığımda “olsun seni ayrı sınava alırlar” diyebiliyor, böyle iyi öğretmenlerimizde var. Ama işte kötü öğretmenler o tolerans göstermeyen öğretmenler yüzünden bazen ben okulu bırakmayı bile düşündüm. Çünkü ben 11 ders alıyordum bir dönemde 1. ve 2. sınıflarda toyduk, acemiydik hangi öğretmen nasıl davranıyor bilmiyorduk. Hatta bir keresinde 11 ders alıp 9 kaldığım olmuştur. Okula dört ay gidememiştım, izin yazılarım vardı ama ona rağmen konu eksikim çok olduğu için 9 dersten kalmıştım. İnşallah bu dönemde onları verip okulu bitireceğim.

Sporcu öğrenciler yoğun tempoları sebebiyle akademik çalışmalarda ister istemez uzak kalmaktadırlar. Bu durumda kendilerini anlayan ve kendilerine karşı pozitif ayrımcılık yapan öğretmenler ile eğitimlerini devam ettiklerinde daha başarılı olacaklarını düşünmektedirler.

Yüzücü 4: “Ya aslında kimisi güzel yaklaşıyor kimisi farklı yaklaşıyor kimisi sen özel biri değilmişsin gibi yaklaşmak zorunda kimisi gerçekten hani senin tanıyor ayrımcılık yapmak çok doğru bir kelime değilde daha özen göstererek davranıyor sana bakışları daha farklı oluyor fakat hangisinin doğru olduğu doğru yaptığı aslında tartışılabilir bir konu günümüz standartlarında atıyorum bana farklı davranmaya kalksa insanların hakkını yiyecek fakat benim farklı bir yaşamım var daha özen gösterilmesi gereken bir durumum var hocaların açısından”

Yüzücü 7: “Bence şöyle sporcu öğrencilerin eğitimlerinin iyi olması gerektiğini düşünüyorlardır. Ama sporcu öğrencilerin normal öğrencilere kıyasla kendilerini geliştirmesi daha zor. Normal öğrenciler kadar zamanı olmadığı için biraz daha efor harcaması gerekir bence. Yöneticilerin eğitimimize de önem vermemiz gerektiğini düşünürler bence. Öncelikle benim okulum için benim okulum gayet destekliyordu.

Yüzücü 2: “Yani şöyle daha çok yüzmemize ağırlık veriyorduk ama mesela hani öğretmenler olsun, başka idari hocalar olsun, okul müdürümüz olsun bize çok yardım sağladı. Kaçırdığımız yarışlarda kamplarda okuldan yani o yarışlardan geldikten sonra bize ek ders koyuyorlardı. Hani antrenman saatimizi etkilemeyecek şekilde öğretmenlerimiz bizim için daha fazla çalışıyorlardı. Bize ayrı sınav hazırlıyorlardı. Bize ayrı çalışma kâğıtları hazırlıyorlardı. Bu konuda okul hocalarım çok iyiydi.”

4.2.4. Akran desteği

Sporcu öğrenciler gerek eğitim gerekse sportif çalışmalarında iletişimi daha sağlıklı sağlayabilmek için çevrimiçi haberleşme uygulamalarını kullandıklarını bahsetmişlerdir.

Yüzücü 5: “Şöyle hocam derslere katıldığımızda ya da sınav dönemleri olduğu zaman sınav çalışmaları yapılan çözölen soruları birbirimize atıyoruz. Onun haricinde normal dönemde dersi boş olan arkadaşlar diyor ki “14:00-15:00 arası okuldayım bir şey yapmak isteyenler ders çalışmak isteyenler gelebilir mi? “gibi iletişim amaçlı kullanıyoruz.”

Yüzücü 5: “Açıkçası şöyle bizim jenerasyon artık Facebook kullanmıyor artık. Şöyle oluyor ben zaten hani bizim okulun spor takımı ve yüzme takımı olarak iki farklı grubu var tabii ki spor takımı daha kapsamlı öyle bir Whatsapp grubumuz var. Daha dolayısıyla okula gittiğimiz dönemlerde sosyal çevrem yüksekti gruplara üyeliklerim vardır. Aynı şekilde girdiğim çoğu derste dönemin ilk dersinde kurulan Whatsapp grubu oluyor”

Yüzücü 1: “Yani aslında çok girişken olmadığım için benim genelde bulunduğum gruplar, okuldaki sınıf gruplarım birde antrenmanlar için oluşturulmuş takım gruplarımız oluyor. Onların içerisinde hani bilmediğimiz konuları birbirimizle paylaşmak öğrenmek amacıyla kullanıyoruz. Daha farklı bir etkinlik ya da grup içerisinde değilim şu an.”

Yüzücü 2: “Şöyle var, Whatsapp gurubumuz var arkadaşlarıma birlikte oradan anlamadığımız şeyleri birbirimize soruyoruz. Aynı şekilde Instagram gurubumuz var. Özyeğin üniversitesi çatısı altında bunlar var bunlardan başka kullanmıyorum.”

Yüzücü 2: “Bunlar bana şöyle fayda sağlıyor, mesela bir yarışa gittiğimizde diyelim ki o öğretmen o gün okulda değil ya da bir bilgi öğrenmem gerekiyor ya da konu ile ilgili bir soruyu öğrenmem gerekiyor. Öğretmenle de konuşamam böyle durumlarda o gruplara atıyoruz, yapamadığımız şeyleri anlamadığımız şeyleri böylede birbirimize destek oluyoruz.”

Sporcu öğrenciler kendi teknik birikimlerini geliştirmek ve antrenman yöntemlerini incelemek için kendilerinden daha üst seviyedeki sporcuları çeşitli sosyal medya hesaplarından takip ettiklerinden bahsetmişlerdir.

Yüzücü 3: “Sosyal medyada daha çok başka yüzücüleri takip edip. Biraz daha sosyal olabilmek için kullanıyorum. Oyun oynamak için ve arkadaşlarımla sohbet edebilmek için kullanıyorum”

Yüzücü 3: “İşte Instagram da takip ettiğim yüzücülerin tekniklerini nasıl yüzdüklerini hangi drillleri yaptıklarına bakıyorum.”

Yüzücü 4: “Aslında öyle bir grubumuz yok fakat benim okuduğum bölümle alakalı yetenek isteyen bir bölüm olduğu için ekstradan öyle bir topluluğa üye olmaya ihtiyaç duymadım. Fakat sosyal medya ile ilgili zamanında Facebook ile ilgili sayfaların isimleri çok hatırlayamıyorum, topluluk olarak kabul edilir mi bilmiyorum hepimizin gözündeki yüksek mevkilerde olan sporcuları takip ediyorum.

Bunları takip eden büyük bir kitle var. Bunlarında tabii ki fan kulüpleri var işlerini paylaşan ya da başarıları paylaşan bu gruplara üyeliklerim vardı. Bunlar benim için büyük bir örnek teşkil etti. Onları görüp işime şevkle sarılmak yaptıkları beni etkilemişti.”

Yüzücü 5: “Topluluk olarak zaten paylaşılan şeyler bize öğretici şeyler yani, mesela Michael Phelps teknik analizlerini koyuyorlardı onu seyreliyorduk bunlarda bize öğretiyor adamın tekniğini neler yaptığını bunlar öğretici şeyler.”

4.3. Fiziksel Seviye

Tablo 5.*Fiziki seviye bulguları*

Seviye	Temalar	Kodlar
Fiziki seviye	Paydaş kurumların rolü (58)	Paydaş kurumların izlediği politikalar (36)
		Okulların bakış açısı (22)
		Rehberlik (41)
	Akademik zorluklar (54)	Sporcu okul ilişkisi (13)

4.3.1. Paydaş Kurumların İzlediği Politikalar

Sporcu öğrenciler profesyonel yaşantılarına devam ederken akademik kariyerlerinde paydaş kurumların kendilerine verdikleri desteklerden bahsetmişlerdir.

Yüzücü 1: “Şöyle söyleyeyim özellikle bakanlığımız ve federasyonumuzun son yıllarda çok büyük atılımları var bu konuda özellikle bakanlık bazı vakıf üniversiteleriyle anlaşma yapıp milli sporcuları burslarla ilgili çalışmalar projeler başlattı. Bu oldukça güzel ve sporlara oldukça katkı sağlayacak bir proje. Çünkü biz lise son sınıfa geldiğimiz zaman oldukça zorlandık tabi benim yaşım şu anda büyük yaşı küçük sporcular için geçerli ama çok zorlanmıştık. Elimde bir fırsat olsaydı ve Bursa da bir vakıf üniversitesi olmuş olsaydı ben

muhtemelen onu tercih ederdim. Hem dersi hem de yüzmeyi aynı anda götürmek oldukça zorlamıştı. Şimdi böyle şeylerin görülmesi oldukça iyi hem federasyon hem bakanlık bünyesinde bunlar güzel şeyler.

Yüzücü 2: “Yani şöyle var 3 hafta önce ben Cumhurbaşkanlığı külliyesine davet aldım. Bu yüzde yüz sporcu bursu antlaşmasından dolayı aldım. Orada açık suyu temsil ettim. Yani spora destek vermeye başlıyorlar ve bu beni mutlu ediyor. Ben Özyeğin Üniversitesinde yüzde yüz burslu okuyorum. Bu Gençlik Spor Bakanlığının bursu sayesinde yani devletten bursluyum.”

Yüzücü 3: “Onlar hakkında, YÖK çok güzel bir şey çıkarttı, inşallah kardeşim ondan yararlanabilecek milli sporcuların üniversitelerin girişinde kolaylık sağladılar. Bende ondan az çok yararlanabildim. Mili kontenjanından seçildim. Şimdi onu YÖK milliler üzerinden yaptı kardeşim inşallah ondan girecek YÖK yaptığı şeyler bence gayet olumlu.”

Yüzücü 4: “Bildiğim kadarıyla belki yanıfta hatırlıyor olabilirim milli eğitim bakanlığının federasyonla bir iki sene evvel yürüttüğü bir çalışma vardı daha doğrusu yeni başlattığı çalışma vardı. Belli bir sevide olan sporcular için üniversiteye girmeyi kolaylaştırdılar hani sınav kaygısını azalttılar. Böyle bir çalışma yapıldı ama hayata geçildi mi bilmiyorum. Geçirilmiş olsa duyardım. Muhakkak duyardım diye düşünüyorum.

Paydaş kurumların verdikleri desteklerin diğer ülkelerin sporcu öğrencilere verdikleri destekler kadar olmadığı, bu alanda yapılacak yeniliklerin başarı düzeyini artıracığından bahsetmiştir.

Yüzücü 6: “Yani şöyle sadece Türkiye için bakarsa son zamanlarda gelişme oldu. Hani üniversiteye geçerken özel üniversitelerden EYOF ve Avrupa gençlerde ki başarılarımdan dolayı %100 burs kazanabiliyorum. Daha düşük puanlarla beraber ama Amerika’nın ya da yurt dışı sistemlerine bakılınca biraz daha düşük kalıyor yardımlaşma konusunda federasyonla okul kısmının sporla okul kısmının anlaşması bence biraz kötü Türkiye de. Federasyon son zamanlarda biraz

yenilikler yapmaya başladılar ve yeniliklerle beraber zaten sporcularımızın başarıları zaten arttı. Hem attan gelenler hem de üstteki sporcuların daha da olumlu yönde yansıyacağını düşünüyorum federasyon çalışmalarının.”

Yüzücü 7: “Yani bence ileri sevide herkes çok beraber götürülmeyeceğini biliyordur. Ve geçen senelere nazaran bu senelerde federasyonlarda farkına vardı ve bence yeni projeler çıkardı. Üniversiteler için burs gibi yani bence onlarda biraz farkında çok üst düzeyde beraber götürülmeyeceğinin. Ve bu yüzden başarılı sporcuları desteklemek istiyorlar.”

Burs veren kurumların sadece akademik kariyere odaklanmış bireyler için değil aynı zamanda sporcu öğrenci olan bireyler için düzenlenmeler yapması gerektiğinden de bahsedilmiştir.

Yüzücü 5: “Benim düşüncem aslında en önemlisi kurumların spora baktığı zihniyet sonuçta benim açıkçası zihnimdeki o spor kültürü o fakültenin içinde ders blokları yaratmak değil çeşitli spor aktivitelerinde olabileceği yani işte sonuçta okulda sadece biz normal öğrencilere değil spor yapanlarda var. Spor aslına beklide günümüzün en büyük eğlence en büyük aslında ekonomik olarak sermaye sektörlerinden biri fakat ülkemizde spora bakış açısı futbol ağırlıklı olduğu için öbür sporlar mesela tenis, sörf ya da yüzme, kürek, jimnastik çoğu maalesef BESYO okuyor. Okuyamayan arkadaşlarım var açık öğretimden bir bölüm yazıp ya da sporu tamamen eyvallah değip bırakan ve eğitime dönen arkadaşlarım var. Benim düşüncem dediğim gibi kampus içerisinde daha fazla bu imkanların olması. Dediğim gibi bunlar hep kültür ve finans devlet desteği olmadan yapılması imkânsız olan şeyler biraz kökene inmek gerekiyor bence.”

Paydaş kurumların sporcu öğrencilerin spor yaşantılarına desteklerinden bahsederken katılımcılar okul sistemlerinin ve öğretmenlerin spora ve sporcuya yaklaşımlarının etkilerine de değinmişlerdir.

Yüzücü 3:” Okulun daha çoğu şey diyordu. Bana mı yüziyorsun, daha çok köstek olmaya çalışıyorlardı. İstisnasız bazı öğretmenlerimiz vardı onlarda çok iyilerdi

aksine. Yani okul beni çok zorladı diyebilirim. Mesela izin yazılarım oluyordu, federasyona yazıyordu ama okul bunun tam tersini yaptı okul daha çok köstek oldu izin yazılarım olduğu halde bana sorun çıkarttılar. Sınavlara girecektim giremedim bütünleme sınavlarına dahi giremedim. Ama hepsinin üstesinden gelmeyi başardım. Sonuçta buradayım federasyon destek okul köstek oldu diyebilirim.”

Paydaş kurumların içerisinde bulunan kulüplerimizin hem akademik kariyer hem de sportif kariyeri destekleyen yaklaşımlarından da bahsedilmiştir.

Yüzücü 4: “Hepimizin tanıdığı üç büyük kulüp var zaten Galatasaray, Enka, Fenerbahçe bunları zaten tartışmaya gerek yok kendi kulübümü tartışmam gerekirse biraz ticari olarak bakıyorlar son zamanlarda bazı şeylere yani sporculardan hemen başarı istiyorlar tabi çoğu kulüp öyle ama biraz baskı var”

“Enka’nın kendi özel okulları var hem spor kariyerlerini hem de okul kariyerlerini beraberinde götürebilmeleri için bir projeleri var gayet başarılı gidiyor bu arada yani kaç senedir olan bir proje başarısız gittiğini düşünmüyorum. Enka bu konuda çok büyük bir destek sağlıyor sporcularını çünkü olayın farkındalar Türkiye de bazı şeylerin oturması gerektiğinin farkındalar ve buna göre davranıyorlar inanılmaz güzel bir şey.”

4.3.2. Akademik zorluklar

Başarı sağlanabilmesi için yoğun bir temponun içerisinde çalışmak gerekir. Sporcuların yoğun antrenman temposu içerisinde her bölümde başarılı olamadıkları bunun ana sebebinin kendilerini ve sporcu kimliklerini anlamayan akademisyenler, okunan bölümlerin uygunsuzluğundan söz edilirken, akademik olarak daha ileri seviyeye gidebileceklerini düşündükleri alanlara yöneldikleri görülmüş, eğitimlerini sürdürürken karşılaştıkları zorluklardan bahsedilmiştir.

Yüzücü 1: “Ben çevre mühendisliğinden beden eğitimi bölümüne geçmemdeki en büyük sebebi benim yaptığım işin zorluğunu anlayacaklarını düşünmemdi çünkü ben sürekli kampa ve yarışa gittiğim için gerçekten çok ders kaçıırıyordum.

Mühendislikte de belli bir süre ders kaçırmamanın telafisi çok zor oluyor. Çünkü oturup çalışmanız gereken dersler genelde. Fiziksel aktiviteler dışında oturup kafa yormam gereken şeyler vardı ve bunu çok fazla başaramıyordum. Çünkü sürekli antrenmanlarda olduğum için tabii ki orada hocalarım olsun bunu anlamakta biraz daha zorlanıyorlardı. “Biz işin ders kısmındayız bize bu lazım” diyorlardı. Bende bu sporu daha fazla devam ettirmek istediğim için beden eğitimi bölümüne geçtim orada daha anlayışlı olabileceklerini düşündüm. Yinede bunu hem okul hem hocalar bünyesinde çok fazla işlemediğini gördüm.”

Yüzücü 5: “Okulum benim 20 – 25 dakika uzaklıkta arabayla bu süreler araba olmasa zaten yetişmek imkânsız dönüyorum hani okulda bir şeyler yapmaya çalışıyorum ama genelde ben 9:30 dan önceki derslere giremiyorum. Yetişemiyorum trafikten dolayı en iyi 9:30 dersine yetişiyorum akşamda 2:30 dersime kadar kalabiliyorum çünkü benim antrenmanın 15:00 başlıyor. Akşam 20:00’a kadar antrenmanım sürüyor.”

Yüzücü 5: “Bende çok yaşıyorum biz mesela İzmir de belli bir kurumda antrenmanlarımızı yapıyoruz. Sabah ben antrenmana gitmek için zaten bir yarım saat yol gidiyorum. Okulum benim 20 – 25 dakika uzaklıkta arabayla bu süreler araba olmasa zaten yetişmek imkânsız dönüyorum hani okulda bir şeyler yapmaya çalışıyorum ama genelde ben 9:30 dan önceki derslere giremiyorum. Yetişemiyorum trafikten dolayı en iyi 9:30 dersine yetişiyorum akşamda 2:30 dersime kadar kalabiliyorum çünkü benim antrenmanın 15:00 başlıyor. Akşam 20:00’a kadar antrenmanım sürüyor. Trafik oluyor şeyi oluyor hani Türkiye de özellikle üniversiteden bahsediyorum. Lisede daha rahat bir ortam var ama üniversitede tamamen sorumluluk size ait iki alanda da hem yüzmede hem de okulda.”

Yüzücü 1: “Devamsızlık konusunda yardımcı olma konusunda tabi bazı hocaları tenzih ederim ama bazıları mesela beni ilgilendirmez cevaplarını da çok alıyor ben yaptığım sporu ileri taşımak için bu misyonu üstlendim ve hani beden eğitimi bölümünü seçmemde aslında o sporu daha ileri götürebilmek içindi benim düşüncem buydu ama hani böyle olduğu zaman oldukça zorlanıyoruz.

Yüzme branşında başarının oluşabilmesi için yoğun bir antrenman döngüsü içerisinde olunması gerekir. Bu süreçte bu spor branşının yanında akademik olarak da başarı sağlanabilmesi için bir sistemin kurulması gerektiğinden bahsedilmiştir.

Yüzücü 6: “Aslında şöyle bir şey var Türkiye’de bu sistem daha oturmada fakat Amerika da yurtdışında bu sistem var sporcunu antrenman saatine göre ders planlanıyor. Atıyorum sporcunun öğlen antrenmanı öğle saati 12-13 arası dersini o saate göre planlıyorlar böyle esneklik payları var derslerini ona göre veriyorlar sporcunun yani öyle bir esneklik payları var önem veriyorlar yani sporcunu sporuna önem veriyorlar hayatına önem veriyorlar ama Türkiye de öyle bir imkân yok olmasını istediğim şeylerden en büyüğü herhalde bu olurdu çünkü öyle bir döngünün içinde yaşıyoruz ki lisede de ortaokulda da öyle bir döngü içerisinde yaşıyorsunuz ki sabahın köründe kalkıp ilk başta antrenman gidiyorsunuz oradan çıkıp okula gidiyorsunuz oradan çıkıp tekrar antrenmana gidiyorsunuz zaten artık günün neredeyse 16 saati dışarıda geçiyor dinlenmeye vaktiniz olmuyor hangisine çalışacağınızı bile bilemeyecek hale geliyorsunuz benim en büyük istediğim şey herhalde o sistem olabilir herhalde sistemin ismini bilmiyorum nasıl bir sistemse o yurt dışının en büyük imrendiğin şeylerinden biri tanesi budur mesela”

5. TARTIŞMA

Çalışmamızda, bulgular bölümünde incelenen veriler yapılan diğer araştırmaların verileri ile karşılaştırılarak tartışılacaktır. Sporcuların çift kariyer süreçlerini incelemek üzerine yapılan görüşmeler sonucunda bireylerin spor kariyerlerini etkileyen pek çok faktör olduğu keşfedilmiştir.

5.1. Bireysel seviye

Performans sporu ile uğraşan kişilerin genellikle kişisel yaşamlarından fedakârlık yaptıkları, sosyal yaşamlarına fazla zaman ayırmadıkları tespit edilmiştir. Bu durum sporcu öğrencilerin spor ile ilgili faaliyetleri yoğun olduğu dönemlerde öğrenim hayatının gerekliliklerini yerine getirebilmek için sosyal çevrelerine vakit ayıramadıklarından bahsettiği çalışması ile örtüşmektedir Fryklund (2012). Lupo ve arkadaşları (2015) çalışmalarında sonuç olarak; iki kariyeri de sürdürebilmek adına elit sporcuların yüksek motivasyon gösterdiklerini belirtmiştir. Görüşmeler sırasında açığa çıkan en temel faktörlerden biri, sporcuların profesyonel yaşamları ile kişisel yaşamları arasında dengeyi kurmada yaşadıkları zorluklardır. Katılımcılar akran grubunun yaşamı ile kendi yaşantıları arasındaki farklılıklardan doğan iç çatışmalarından bahsetmişlerdir.

Akademik başarının sağlanabilmesi üst düzey antrenman içeriği olan sporcularda bazı adaptasyon zorlukları yaşanmasına neden olabilir. Profesyonel olarak yüzme sporu ile ilgilenen bu sporcuların sosyal yaşamdan uzak kaldıkları gibi çoğu zamanda akademik çalışmaları aksamaktadır. Akademik yaşantıları ve antrenman yoğunlukları göz önünde bulundurulduğunda bu sporcuların zamanlarını çok iyi planlamaları ve yönetmeleri gerekmektedir. Brown ve arkadaşları (2015), Sportif beklentilerle birlikte akademik beklentilere sahip olan sporcular için her iki kariyer süreçlerinde çabalamaları gerektiği için “çift kariyer”i meydan okumak olarak betimlemişlerdir. Ryba ve arkadaşları (2017) da sporcu öğrenciler için spor kariyerlerinde başarılı olmanın öncelikli olması ile birlikte, spor ile ilgili sorumluluklarından geriye kalan zamanlarını akademik kariyerlerine yatırım için kullandıklarını söylemiştir. Görüşmelerden elde edilen sonuçta kariyer planlaması, çift kariyerli sporcular için büyük önem taşımaktadır. Sporcuların bir kısmı yüzme sporunu hayatlarının içerisinde sadece bir yaşam tarzı olarak benimsemeye devam edeceklerinden bahsederken, kariyer mesleği olarak kendilerine başka iş kollarından meslekler planlamaktadırlar.

Sporcuların diğ er bir kısmı ise yüzme sporu ile ilişkili olarak yani sporun içinde kalarak hayatlarını kazanmak istemektedirler. Sporcu  ğrencilerin kariyer algılarını tespit etmek amacıyla Türkiye futbol şampiyonasına katılan, üniversitede okuyan 114 sporcu  ğrenci üzerinde yapılan araştırmanın sonucunda sporcuların eğitim gördükleri  niversite değişkenine göre iş ve istihdam güvenliğini ön planda tuttukları sonuca ulaşılmıştır. (Karakaya, Karataş,  zdenk ve Fahri Karataş, 2013).Görüşmelerden çıkan bulgulardan biri de sporcuların gelecekte hayatlarını idame ettirebilecek bir meslek sahibi olma kaygılarıdır. Bu y zdeendir ki sporcular üniversitelerin geçerliliği olan bölümleri tamamlama kararlılığı içerisindedirler.

Sporcu  ğrencilerin spor ve eğitim hayatları süresince ihtiyaçlarını belirlemek, karşılaştıkları zorlukların nedenlerini araştırmayı amaçladığı çalışmasında, 9 profesyonel sporcu  niversite  ğrencisi ile bir araştırma yapılmıştır. Sporcu  ğrencilerin spor yaşantılarında okudukları bölgeden uzakta kariyerlerini sürdürmeleri, eğitime devam etmede problem yaşadıklarını, bunun sonucu olarak kariyerleri ve sporcu yaşantıları arasında bir karar vermeleri gerektiği belirlenmiştir (Semiz, 2018). Sporcular için kamp, antrenman vb. gibi destekleme amaçlı belli kuruluşlar tasarlanmıştır ( lkemizdeki TOHM  rneği gibi). Farklı spor dallarında olup spor okullarına devam eden sporcu öğrencilerin okulları bırakma ve devam etmeyi  n gören kişisel özelliklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın sonucunda spor yaralanmalarından dolayı yeteneklerini kaybettikleri düşüncesine kapıldıklarından, sporu bırakma eğiliminde oldukları görülmüştür. Aynı zamanda sistemden kaynaklı problemlerden dolayı hem okulu hem de sporu bırakma eğiliminde oldukları tespit edilmiştir (Baron-Thiene ve Alfermann, 2015). Bu araştırma bulgularından da anlaşılacağı üzere sporcuların mesleki seçimleri konusunda ikiye ayrıldıkları g r lmektedir. Dolayısıyla kariyer planlaması konusunda sporculara rehberlik yapılması gereklidir. Danimarka'daki gelecek vadeden sporcuların toplanıldığı bir kuruluşun "Sportclass"ın kalıcılığının analiz edilmesi amaçlandığı başka bir araştırmada, kurumlarda kalan 1170 sporcu ile bir çalışma yapılmıştır. Bu kuruluşun fırsat unsurları ürettiği, ancak modellerin kızlara kıyasla erkeklerin tutulmasını güçlü bir şekilde desteklediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca sosyo-ekonomik durumu yüksek olan bireylerde spordan daha çok eğitimin ön planda olabileceği tespit edilmiştir(Skrubbeltrang, Karen, Nielsen ve Olesen, 2020).

Kariyer olgusunu anlamak için, 22 farklı branştan 426 sporcu öğrenci ile yapılan çalışmanın sonucunda öğrenci sporcuların, ikili kariyer yollarını bulma, bu yollar arasındaki geçişlerde, karmaşıklıklar yaşadıkları belirlenmiştir (Condello, Capranica, Doupona, Varga ve Burk, 2019).Çift kariyerli sporcular, güzel sanatlar ve genel üniversite öğrencilerinin kariyer olgunluklarını, kimlik kısıtlamalarını ve kariyer engellemelerinin karşılaştırılması amacıyla 324 öğrenciyle yapılan bir araştırmada sporcu öğrencilerin diğer öğrencilere oranla kariyer olgunluklarının oldukça düşük olduğu gözlemlenmiştir. (Linnemeyer ve Brown, 2010) Çift kariyer sürecinde sorunlarla baş etmede belli yetkinlikler gereklidir. Toplam 107 Flaman sporcu öğrenciyle yapılan bir araştırmada yönetim, kariyer planlama, zihinsel dayanıklılık, sosyal zekâ ve uyarlanabilirlik gibi yetkinliklerinin önemli olduğuna vurgu yapılarak, sporculara çift kariyer yeterlilik gelişimlerinde yardımcı olmak için bireysel bir yaklaşımın önerildiği gözlemlenmiştir (De Brandt, Wylleman, Torregrossa, Defruyt ve Van Rossem, 2017).

Stambulova ve arkadaşları (2015), sporcu öğrencilerin spor kariyerlerine daha kolay adapte olabildiklerini belirtirken; aile, özel hayat ve arkadaşlar için zaman yaratabilmenin zorluğundan bahsetmişlerdir. Ryba ve arkadaşları (2017) da çift kariyerli sporcuların, spor kariyerlerinde başarılı olmanın öncelikli olması ile birlikte spor ile ilgili sorumluluklarından geriye kalan zamanlarında, öğrenim kariyerlerini en üst düzeye çıkarmak için çalıştıklarından bahsetmiştir. Bu çalışmada da katılımcılar aile ve akranlarına yeterince zaman ayıramadıklarından bahsetmişlerdir. Yıl içerisinde birçok yarışmaya hazırlandıklarından, antrenman sıklık ve yoğunluklarının fazla olmasından dolayı spor çevresindeki arkadaşlarıyla bile sadece antrenman süresince zaman geçirebildiklerinden bahsetmişlerdir. Diğer zamanlarda öğrenim ve dinlenmeye zaman ayırdıklarını, antrenman ve yarışmalardan geriye kalan tüm zamanlarını öğrenim hayatları için ayırdıklarından bahsetmişlerdir.

Çift kariyerli sporcular öğrenim hayatlarını daha iyi sürdürebilmeleri ve spor alanında üst düzey performans sergileyebilmeleri için okulları tarafından burs ya da eğitim destekleri alabildiklerinde ikili kariyerlerini daha rahat sürdürebildiklerinden bahsetmişlerdir. Fryklund (2012) çift kariyerli sporcular ile ilgili yaptığı çalışmada, sporcu öğrencilerin geçim kaygısı olmaması durumunda ikili kariyer süreçlerini daha başarılı şekilde yürütebileceğini belirtmiştir. Baron-Thiene ve Alfermann (2015), farklı spor dallarında olup spor okullarına devam eden sporcu öğrencilerin okulları bırakma ve

devam etmeyi ön gören kişisel özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yaptıkları tarama araştırması ile 125 sporcuya anket uygulanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda sporcuların sistemden kaynaklı hem sporu hem de okulu bırakma eğiliminde oldukları görülmüştür. Aynı zamanda da yaşadıkları sakatlıklardan dolayı da okulu bırakma eğiliminde oldukları gözlemlenmiştir.

5.2. Sosyal Seviye

Whitley, Massey ve Leonetti (2016), yetersiz kaynaklara sahip, şiddet içeren bir topluluk içerisinde büyüyen çocukların, çocukluk ve ergenlik döneminde sporun rolünü araştırmıştır. Nitel araştırma yöntemi ile yarı yapılandırılmış sorular yöneltilmiştir. Çalışmanın sonucunda spor, sporcunun hayatında önemli bir etkiye sahipken, inancı, ailesi, eğitimi ve gelişim yıllarında etkileşimde bulunduğu etkili bireyler olmadan yetenek gelişimi ve kişisel gelişimi zarar gördüğü tespit edilmiştir. Brown ve arkadaşları(2015), sporcu öğrencilerin İngiliz üniversitelerine geçiş deneyimlerinin incelenmesi amacıyla 351 sporcu öğrenci ve 448 sporcu velisine anket çalışması uygulanmıştır. Sporcu öğrencilerin aynı anda atletik, akademik, psikolojik ve psikososyal geçişler yaşadıkları görülmüştür. Yaşadıkları geçişlerin üstesinden gelebilmek için çift kariyerli sporcuların içsel ve dışsal kaynaklardan yararlandıkları gözlenmiştir. Başarılı geçişlerin önündeki engellerin ise aşırı ebeveyn koruması olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada da ailelerin özellikle gelecek kaygısı ile hareket ettikleri, öğrencilerin maddi olarak kendilerine bağlı kaldıklarını ancak yine de çocukları adına özgüven duyduklarını bildirmişlerdir.

Katılımcılar bir diğer paydaş olarak antrenörleri ile kurdukları olumlu ilişkinin spor kariyerleri için önemli olduğunu söylemişlerdir. Spor kariyerlerindeki başarılarında antrenörlerinin yerinin değerli olduğunu belirtmişlerdir. Tekavc ve arkadaşları (2015) da araştırmalarında sporcu öğrenciler için spor kariyerlerinde destekleyici bir antrenörün en az aile, eş veya yakın çevrenin desteği kadar önemli olduğunu gözlemlenmiştir. Stambulova ve arkadaşlarının (2015), yaptığı çalışmada sporcu öğrenciler için çevrelerindeki kişilerden, özellikle aile ve antrenörlerinden gelen desteğin güven verici olduğunu söylemiştir. Ayrıca antrenman programları ile eğitim programlarının uyumlu şekilde oluşturulmasının sporcu öğrencilerin ikili kariyerleri için önemli bir kolaylaştırıcı etken olduğu gözlemlenmiştir.

Çift kariyerli sporcu öğrenciler sık yarışma ve antrenman temposu içerisinde olduklarından öğrenim hayatları süresince eğitimlerinden uzak kaldıklarından bahsetmişlerdir. Eğitim kurumlarında öğretmenler, öğrencilerin ihtiyaçlarının iyi belirlenmesi hususunda üzerlerine düşen görevi yerine getirmelerini belirtilerek, öğretmenlere düşen göreve atıfta bulunulmuştur (Filiz ve Demirhan, 2018). Bunun yanı sıra sporcu öğrencilerin diğer destekçileri de kendileri gibi sporcu öğrenci akranları olmuştur. Raabe, Zakrajsek ve Readdy (2016), Amerika Ulusal Kolej Atletik Birliği (NCAA) yüzücülerinin temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması için sosyal faktörlerin neler olduğu araştırılmıştır. Anlatı yöntemi kullanılarak 8 sporcu öğrenciye yarı yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Çalışmanın sonucunda NCAA takımında olan yüzücüler takım arkadaşlığı duygusu içinde psikolojik ihtiyaçlarının yetkinlik, özerklik ve arkadaşlık memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

5.3. Fiziki seviye

Alvurdu ve Şenel (2010)'da yaptıkları araştırmalarında, federasyonlar, kulüpler, antrenörler, eğitim kurumları, yöneticiler, öğretmenler ve aileler için sporcu öğrenciyi daha iyi anlama, sporcu öğrencilerin bilimsel, fiziksel, psikolojik ve sosyal yönlerden gelişmelerini sağlama ve onları daha iyi bir geleceğe hazırlama açısından katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bayram ve arkadaşlarının (2016) çalışmalarında ise; kamp süreleri uzadıkça, başarısız oldukları ders sayısı da artmakta ya da kamp süreleri azaldıkça başarısız oldukları ders sayıları da azalmakta olduğu ve milli takım sporcusu öğrencilerin, sadece milli takım kamp aralarında okulda bulunmalarının lisans eğitimindeki başarılarını olumsuz olarak etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Canal (2008)'nin çalışmasında, 490 spor lisesi öğrencisiyle yaptığı çalışmada araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin problem alanlarını öncelik sırasına göre kurum ve kuruluşlarla ilgili problemler, okul yaşamı ile ilgili problemler, ekonomik durum ile ilgili problemler olarak belirlenmiştir. Geranosova ve Ronkainen (2015), Slovak sporcuların eğitime yönelik tutumlarının yanı sıra, çift kariyerin algılanan zorluk dereceleri ve destekleyici unsurları hakkında yapmış olduğu nitel araştırmasına 5 olimpik düzeyde sporcu katılım sağlamıştır. Yarı yapılandırılmış form kullanılarak edinilen bilgiler doğrultusunda, eğitim kurumları ve spor organizasyonları arasında iyi ilişkiler kurmak, ikili kariyer yapılarını geliştirmek için gerekli olduğu tespit edilmiştir. López de Subijana, Barriopedro ve Conde (2015), kariyer yardım

programının ikili kariyeri kolaylaştırıp kolaylaştırmadığını analiz etmeyi amaçladığı çalışmada, tarama araştırması kullanılarak İspanya'nın olimpiik düzeyde olan 332 erkek ve 243 kadın sporcusuna anket çalışması uygulanmıştır. Çalışma sonucunda "Sporcu Yardım Programı"na kayıtlı olan atletlerle kayıtlı olmayan atletlerin eğitim için aynı engellerle karşılaştıklarını fakat bu program dâhilinde olan sporcu öğrencilerin gelecek ile ilgili sorumlu ve özerk olmaları, daha aktif olmaları açısından faydalı görülmüştür. Bu anlamda sporcu yardım programının sporcuların gelişimi açısından başarılı olduğunu tespit etmiştir. Skrubbeltrang, Karen, Nielsen ve Olesen (2020), Danimarka'daki gelecek vadeden sporcuların toplandığı bir kuruluş olan "SPORTCLASS"ın kalıcılığının analiz edilmesi amaçlanmıştır. Tarama yöntemi kullanılarak bu kurumlarda kalan 1170 sporcuya çevrimiçi anket uygulanmıştır. Ailenin sosyoekonomik seviyesi çift kariyer gelişim programından fayda sağlamada önemli bir faktör olarak bulunmuştur. Danimarka'da erken yaşlarda yetenek seçimi yapılması çift kariyerli öğrencileri eğitim açısından problemlili hale getirdiği vurgulanmıştır. Kılıç (2006), araştırmasında ise, sporcu öğrencilerin kulüplerinden düzenli olarak gelir elde etme durumları ile ilgili soruya %94 oranında hayır cevabı verdiklerini tespit etmiştir. Sum ve diğerleri (2017) Hong Kong ve Tayvan'da Sosyo-ekolojik sistemler teorisi kullanılarak sporcu öğrencilerin yaşamlarını ve kariyer gelişimleri araştırılmıştır. Anlatı araştırması yöntemi ile 8 sporcu öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda sporcu öğrencilerin kariyerlerini geliştirmelerinin kurumsal kültürlerine bağlı olduğu tespit edilmiştir.

Batmaz (2013)'ın, ortaöğretim düzeyindeki 122 sporcu öğrenciyle yaptığı çalışmada ders başarı durumu değişkenine göre sporcuların büyük bir kısmının zayıfı (%41,8) olduğu, çok az bir kısmının ise takdir belgesi (%6,6) aldığı görülmüştür. Tosun ve arkadaşları (2015)'de yaptıkları başka bir çalışmada; Kocaeli Üniversitesi'nde 320 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı ve spor aktivitelerinin üniversite öğrencilerinin başarı ve motivasyonu ile ilişkisini incelediği çalışmada da fiziksel anlamda daha aktif olan öğrencilerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çift kariyerli sporcular öğrenim kariyerleri süresince yaşadıkları olumsuzluklardan bahsetmişlerdir. Spor hayatları boyunca beraber götürmeleri gereken öğrenim hayatlarının kendileri için zor bir süreç olduğunu belirtmişlerdir. Lavallo ve Wylleman'ın (2000) araştırması ise çift kariyerli sporcuların en üst düzey performans

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, yüzme sporu yapan sporcularda çift kariyer deneyiminin araştırılması amaçlamak üzerine tasarlanmıştır. Üst düzey performans gösteren sporcu öğrencilerin çift kariyer süreçlerinde spor ve akademik yaşantılarını sürdürebilmelerinde yaşadıkları çatışmalar, kariyer planlaması, aile, antrenör, eğitim kurumları ve paydaş kurumların izledikleri politikalar gibi konulara yanıtlar aranmıştır.

Sporcu öğrencilerin yoğun antrenman temposu içerisinde olmaları aynı zamanda akademik gelişimlerini yüksek tutabilmeleri için çok efor sarf ettikleri gözlemlenmiştir. Sporcu öğrencilerin antrenman alanları ile eğitim alanları arasındaki uzaklıkların akademik ve atletik performanslarını etkilediği görülmüştür. Sporcu öğrencilerin hem sportif çalışmalarının hem de akademik başarılarının beraber ilerleyebilmesi için eğitim kurumlarının, kulüplerin, antrenör ve ailelerin dengeli bir şekilde çift kariyerli sporcuları destekleyici olması gerektiği anlaşılmıştır. Ekonomik ve lojistik imkânların ikili kariyer sürecine uygun şekilde olması sporcu öğrencilerin başarı düzeyini etkileyebilmektedir. Eğitim kurumlarındaki eğitmenlerin ve kurumların esnek programlarının sporcu öğrencilerin başarı düzeyini etkileyebilmektedir.

Yüksek performans sergileyen sporcu öğrencilerin akademik ve sportif alandaki başarılarının, yaşadıkları çatışmaların en aza indirilebilmesi yukarıda açıklanan faktörler arasında kurulacak denge ile sağlanmasının mümkün olduğu anlaşılmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak ailelere, antrenörlere, eğitim kurumlarında çalışanlara, politika yapıcılara ve araştırma alanına aşağıdaki önerilerin yararlı olabileceği düşünülmektedir.

- Ailelerin ekonomik olarak sporcu öğrencilere sunacakları imkânlar gelişimlerini destekleyecektir.
- Antrenörlerin yoğun ve sık antrenman periyotlamasını planlarken akademik takvimi de göz önünde bulundurmaları ve çalışmalarda dönemsel esneklik göstermeleri önerilmektedir.
- Eğitim kurumları çalışanları devamsızlık, ders ve akademik sınavlarda sporcu öğrencilere daha esnek davranıp eksik kaldıkları eğitimlerde onları destekleyici programlar uygulamaları önerilmektedir.

- Sporcu öğrencilerin gelişimlerinin sağlanması için psikolog, beslenme uzmanı, fizyoterapist gibi spor elemanlarının daha çok işin içerisine girmeleri gerektiği önerilmektedir.
- Yüzme sporu ile ilgili sporcu öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik nedenler ve sunulan eğitim desteklerinden dolayı ülke dışında eğitimlerini sürdürmek istemektedirler. Bu sebepten dolayı kariyer planlaması modeli ve yaklaşımının, devlet tarafından desteklenmesi önerilmektedir.
- Yüzme sporu ile ilgilenen sporcu öğrencilerin antrenman alanları ile akademik eğitim alanları arasındaki uzaklık, başarılarını etkilediği görülmüştür. Paydaş kurumlar ve politika yapıcılarının yüzme sporu ile ilgilenen sporcu öğrencilerin, antrenman ve akademik bütünlüğünün sağlanabileceği alanlar oluşturulması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Aquilina, D. (2013). A Study Of The Relationship Between Elite Athletes' Educational Development And Sporting Performance. *The International Journal of the History of Sport*, 30(4), 374-392.
- Astridge, D., Sommerville, A., Verheul, M. ve Turner, A. P. (2020). Training and academic demands are associated with sleep quality in high-performance “dual career” student swimmers. *European Journal of Sport Science*. doi:10.1080/17461391.2020.1857442
- Brown, D. J., Fletcher, D., Henry, I., Borrie, A., Emmett, J., Buzza, A. ve Wombwell, S. (2015). A British university case study of the transitional experiences of student-athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 78–90. doi:10.1016/j.psychsport.2015.04.002
- Baron-Thiene, A. ve Alfermann, D. (2015). Personal Characteristics As Predictors For Dual Career Dropout Versus Continuation—A Prospective Study Of Adolescent Athletes From German Elite Sport Schools. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 42–49
- Batmaz H.Ç., Yıldırım F., Coşkuner Z., Karadağ M. ve Atalı A. (2013). Ortaöğretim kurumlarında voleybol oynayan sporcuların spora yönelik beklenti ve memnuniyet düzeyleri (Elaziğ İli Örneği). *NWSA-Sports Sciences*. 8(4), 65-74.
- Bayram, I., Keskin, D. Ö. Y., Kabadayı, M., ve Bostancı, Ö. (2016). Üniversitede eğitim gören milli sporcuların sorunlarının incelenmesi. *Gaziantep üniversitesi spor bilimleri dergisi*, 1(2), 75-84.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard university press.
- Creswell, J. W. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed method approaches*. Sage publications.
- Condello, G., Capranica, L., Doupona, M., Varga, K., ve Burk, V. (2019). Dual-career through the elite university student-athletes' lenses: The international FISU-EAS survey. *PloSone*, 14(10), e0223278.
- De Brandt, K., Wylleman, P., Torregrossa, M., Defruyt, S., ve Van Rossem, N. (2017). Student-athletes' perceptions of four dual career competencies. *Revista de psicología del deporte*, 26(4), 28-33.

- Defruyt, S., Wylleman, P., Kegelaers, J. ve De Brandt, K. (2020). Factors influencing Flemish elite athletes' decision to initiate a dual career path at higher education. *Sport in Society*, 23(4), 660–677. doi:10.1080/17430437.2019.1669324
- De Knop, P., Wylleman, P., Van Hoecke, J., De Martalaer, K. ve Bollaert, L. (1999). A European Approach To The Management Of The Combination Of Academics And Elite-Level Sport. Perspectives. The Inter disciplinary series of Physical Educationand Sport Science. School Sports and Competition, 1, 49-62.
- Gavala-González, J., Castillo-Rodríguez, A., & Fernández-García, J. C. (2019). Dual career of the U-23 spanish canoeing team. *Frontiers in psychology*, 10, 1783.
- Geranosova, K. ve Ronkainen, N. (2015). The Experience of Dual Career through Slovak Athletes' Eyes. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 66(1), 53–64. doi:10.1515/pcssr-2015-0005
- Gould, D., Nalepa, J., & Mignano, M. (2020). Coaching generation Z athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(1), 104-120.
- Gomez, J., Bradley, J. ve Conway, P. (2018). The challenges of a high-performance student athlete. *Irish Educational Studies*, 37(3), 329–349.
- Gültekin, O. ve Erünal, U. (2019). Türkiye’de olimpiik ve sporcu eğitim merkezleri üzerine bir inceleme. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(3), 8-22.
- Harrison, G. E., Vickers, E., Fletcher, D. ve Taylor, G. (2020). Elite female soccer players' dual career plans and the demands they encounter. *Journal of Applied Sport Psychology*, 0(0), 1–22. doi:10.1080/10413200.2020.1716871
- Herold, E., Hallmann, K., Valantine, I., Gonzalez-Serrano, M. H., Staskeviciute-Butiene, I. ve Breuer, C. (2021). Athletes' subjective evaluations of the implementation of dual career measures. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 00(00), 1–19. doi:10.1080/19406940.2021.1981424
- İmamoğlu, O., Naci DİLEK, A. ve Türkmen, M. (2017). Türkiye’de Sporcu Eğitim Merkezleri ve Olimpiik Hazırlık Merkezleri. *International Journal of Cultural and Social Studies*, 3(December), 95–106.
- Koca, C. (2017). Spor bilimlerinde nitel araştırma yaklaşımı. *Spor Bilimleri Dergisi*, 28(1), 30-48.
- Kılıcıgil, E., Elit Sporcuların Sosyal Çevreyle İlişkisi ve Sosyal Çevrenin Spora Yönelmeye Etkisi, (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, s. 92, 100, Marmara, 1998.

- Kılıç M. (2006). Okul takımlarında yer alan sporcu öğrencilerin kulüp bazında spor yapma oranları ve bunu etkileyen faktörler (Van İli Örneği). (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Ankara. s.72-73.
- Kotan, Ç., H Ergünler, G., Yaman, Ç., “ilköğretim Okullarında Okuyan Sporcu Öğrencilerin Spor Yapmalarında Okul ve Aile Faktörünün Etkisi (Sakarya İli Örneği), Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi”, Cilt 3, Sayı 1, 2009.
- Linnemeyer, R. M. Q. ve Brown, C. (2010). Career maturity and for eclosure in student athletes, fine arts students, and general college students. *Journal of Career Development*, 37(3), 616–634. doi:10.1177/0894845309357049
- López de Subijana, C., Barriopedro, M. ve Conde, E. (2015). Supporting dual career in Spain: Elite athletes’ barriers to study. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 57–64. doi:10.1016/j.psychsport.2015.04.012
- Madrigal, L. ve Robbins, J. E. (2020). Student-athlete stress: An examination in United States Collegiate Athletics. *Journal for the Study of Sports and Athletes in Education*, 14(2), 123–139. doi:10.1080/19357397.2020.1774261
- Martínez-Andrés, M., Bartolomé-Gutiérrez, R., Rodríguez-Martín, B., Pardo-Guijarro, M. J., Garrido-Miguel, M., & Martínez-Vizcaíno, V. (2020). Barriers and facilitat at or stole i sure physical activity in children: a qualitative appra chusing the socio-ecologica lmodel. *International journal of environ mental researc hand public health*, 17(9), 3033.
- Mathorne, O. W., Henriksen, K., & Stambulova, N. (2020). An “organizational triangle” to coordinat etalent development: A casestudy in Danish swimming. *Case Studies in Sport and Exercise Psychology*, 4(1), 11-20.
- Merriam, S. B., ve Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley&Sons.
- Mc Kenna, J. ve Dunstan-Lewis, N. (2004). An Action Research Approach To Supporting Elite Student-Athletes In Higher Education. *European Physical Education Review*, 10(2),179-198.
- Mc Quown Linnemeyer, R. ve Brown, C. (2010).Career maturity and for eclosure in student athletes, fine arts students, and general college students. *Journal of Career Development* 37(3), 616-634.

- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. sage.
- Morris, R., Cartigny, E., Ryba, T. V., Wylleman, P., Henriksen, K., Torregrossa, M., ... Erpič, S. C. (2021). A taxonomy of dual career development environments in European countries. *European Sport Management Quarterly*, 21(1), 134–151. doi:10.1080/16184742.2020.1725778
- NAM, B. H. (2021). Promoting the Right to Education and Dual Careers of Athletes: Former Korean Dropout College Student-Athletes as Social Agents to Promote Critical Conflict Resolution. *International Journal of the History of Sport*, 37(17), 1755–1776. doi:10.1080/09523367.2020.1845152
- Nikander, J. A. O., Ronkainen, N. J., Korhonen, N., Saarinen, M. ve Ryba, T. V. (2020). From athletic talent development to dual career development? A case study in a Finnish high performance sports environment. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 0(0), 1–18. doi:10.1080/1612197X.2020.1854822
- Nikander, J., Tolvanen, A., Aunola, K. ve Ryba, T. V. (2022). Psychology of Sport & Exercise The role of individual and parental expectations in student-athletes' career adaptability profiles ☆. *Psychology of Sport & Exercise*, 59(December 2021), 102127. doi:10.1016/j.psychsport.2021.102127
- O'Neil, L., Amorose, A. J. ve Pierce, S. (2021). Student-athletes' dual commitment to school and sport: Compatible or conflicting? *Psychology of Sport and Exercise*, 52(September 2020), 101799. doi:10.1016/j.psychsport.2020.101799
- Özbey, Ö., Doğan, D. ve Akoğlu, H. E. (2020). Gençlik ve Spor Bakanlığı Elit Sporcu Yetiştirme Birimlerinin SWOT Analizi Yöntemi ile Durum Değerlendirmesi. *Avrasya Spor Bilimleri ve Eğitim Dergisi*, 2(1), 87-106.
- Öztürk, P. Ve Koca, C. (2017). Sporcu ergen kızların spora katılımının sosyo-ekolojik model ve toplumsal cinsiyet yaklaşımı bağlamında analizi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 139-148.
- Raabe, J., Zakrajsek, R. A., ve Readdy, T. (2016). Team mate influence on collegi at eswimmers' basic psychological need satisfaction: A qualitative perspective. *Journal of Inter collegiate Sport*, 9(1), 27-49.
- Radtke, S. ve Coalter, F. (2007). Sports Schools: An International Review. Report To The Scott is hınstitute Of Sport Foundation. Stirling, UK: University of Stirling. Retrieved from

http://www.dualcareer.eu/wpcontent/uploads/2017/01/Report_Elite_Sports_Schools_Radtke_Coalter_2007.pdf

- Ryba, T. V., Stambulova, N. B., Selänne, H., Aunola, K. ve Nurmi, J-E. (2017). “Sport Has Always Been First For Me” But “All My Free Time Is Spent Doing Homework”: Dual Career Styles In Late Adolescence. *Psychology of Sport and Exercise*, 33, 131-140.
- Ryba, T. V., Stambulova, N. B., Ronkainen, N. J., Bundgaard, J. ve Selanne, H. (2015). Dual Career Pathways Of Transnational Athletes. 21. *Psychology of Sport&Exercise*, 125-134.
- Sallis, J. F., Cervero, R. B., Ascher, W., Henderson, K. A., Kraft, M. K., & Kerr, J. (2006). An ecological approach to creating active living communities. *Annu. Rev. Public Health*, 27, 297-322
- Sum, R. K. W., Tsai, H. H., Ching Ha, A. S., Cheng, C. F., Wang, F. J. ve Li, M. (2017). Social-Ecological Determinants of Elite Student Athletes’ Dual Career Development in Hong Kong and Taiwan. *SAGE Open*, 7(2).
- Sarı F. (2002). Orta öğretim kurumlarında sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin katılım amaçları ve karşılaştıkları problemlerin tespitiye yönelik durum analizi. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. s. 75, 82.
- Saarenen, M., Ryba, T. V., Ronkainen, N. J., Rintala, H. ve Aunola, K. (2020). ‘I was excited to train, so I didn’t have problems with the coach’: dual career athletes’ experiences of (dis) empowering motivational climates. *Sport in Society*, 23(4), 629–644. doi:10.1080/17430437.2019.1669322
- Semiz, K. (2018). Does Sports and School Run Together A Needs Analysis of University Student-Athletes. *Journal of Physical Education and Sports Studies*, 10(2), 123–133. doi:10.30655/besad.2018.10
- Silverman, D. (2013). *Doing qualitative research: A practical hand book*. Sage.
- Skrubbeltrang, L. S., Karen, D., Nielsen, J. C., & Olesen, J. S. (2020). Reproduction and opportunity: A study of dualcareer, aspirations and elite sports in Danish Sports Classes. *International Review for the Sociology of Sport*, 55(1), 38-59.
- Stambulova, N. B., Engström, C., Franck, A., Linnér, L., ve Lindahl, K. (2015). SearchinFor An Optimal Balance: Dual Career Experiences Of Swedish Adolescent Athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 4–14.

- Stambulova, N. B. ve Ryba, T. V. (2013). *Athletes' Careers A cross Cultures*. Routledge. New York.
- Stambulova, N., Alfermann, D., Statler, T., ve Côte, J. E. A. N. (2009). ISSP Position Stand: Career Development And Transitions Of Athletes. *International Journal Of Sport And Exercise Psychology*, 7(4), 395-412.
- Stokols, D. (1996). Translating social-ecologic al the oryin to guid elines for community health promotion. *American journal of health promotion*, 10(4), 282-298.
- Storm, L. K., Henriksen, K., Stambulova, N. B., Cartigny, E., Ryba, T. V., De Brandt, K., ... Ceci  Erpi , S. (2021). Ten essential features of European dual career development environments: A multiple case study. *Psychology of Sport and Exercise*, 54(June 2020). doi:10.1016/j.psychsport.2021.101918
- Sullivan, M., Moore, M., Blom, L. C. ve Slater, G. (2020). Relationship between social support and depressive symptoms in collegiate student athletes. *Journal for the Study of Sports and Athletes in Education*, 14(3), 192–209. doi:10.1080/19357397.2020.1768034
- Sum, R. K. W., Tsai, H. H., Ching Ha, A. S., Cheng, C. F., Wang, F. J., ve Li, M. (2017). Social-ecological determinants of elite student athletes' dual career development in Hong Kong and Taiwan. *Sage Open*, 7(2), 2158244017707798.
- Sunay, H., Saraçoğlu, A. S., "Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri  le Spora Yönelten Unsurlar", Ankara Üniversitesi Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, s. 46, 2003.
- Şirin, E. F.,  a layan, H. S.,  etin, M.  ., önce, A., "Spor Yapan Lise   rencilerinin Spora Katılım Motivasyonlarına Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi", Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, 2008.
- Tekavc, J., Wylleman, P., & Erpi , S. C. (2015). Perceptions of dual career development among elite level swimmers and basketball players. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 27-41.
- Tosun A., Demir B., Uçkun G. ve Konak O. (2015). Spor aktivitelerinin  niversite   rencilerinin başarı ve motivasyonu ile ilişkisi. 4. Uluslararası Meslek Yüksek Okulları Sempozyumu, Cilt 2.
- Van-Yperen, N.W., Duda, J., Scand, J., "Goal Orientations, Beliefs About Success, and Performance Improvement Among Young Elite Dutch Soccer Players", *Medicine Science Sports*, Vol. 9, p. 358-364, 1999.

- Yıldırım Y. (2007). Türkiye’de performans tenisi yapan sporcuların tenise başlama nedenleri ve beklentileri. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara. s. 20, 34, 40, 45.
- Wylleman, P. ve Reints, A. (2010). A Lifespan Perspective On The Career Of Talented And Elite Athletes: Perspectives On High intensity Sports. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 20(2), 88-94.
- Whitley, M. A., Massey, W. V. ve Leonetti, N. M. (2016). ‘Greatness (un)channelled’: the role of sport in the life of an elite athlete who overcame multiple developmental risk factors. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 8(2), 194–212.
- Vella, S. A., Cliff, D. P. ve Okely, A. D. (2014). Socio-ecological predictors of participation and dropout in organised sports during child hood. *International Journal of Behavioral Nutritionand Physical Activity*, 11(1), 1-10.
- Vickers, E. ve Morris, R. (2021). Pathway decisions during the student-athlete transition out of university in the United Kingdom. *Journal of Applied Sport Psychology*, 0(0), 1–22. doi:10.1080/10413200.2021.1884918

EKLER

EK-1

Etik Kurul İzni

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-50288587-050.01.04-22828

24.05.2021

Konu : 05 Mayıs 2021 tarih ve 10/35 sayılı
Etik Kurul Kararı

Sayın Ceyhan AKPINAR

İlgi : Ceyhan AKPINAR'ın 05.04.2021 tarihli başvurusu.

İlgi'de yer alan "Yüzme Sporunu Yapan Sporcularda Çift Kariyer Deneyiminin Araştırılması" çalışmanız Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulumuz açısından bir sakıncası görülmemiş olup; uygun bulunmuştur.
Bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Yusuf ŞAHİN
Kurul Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8B07D058-78A2-4D80-AC87-1610204A5091

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/>

GAZİLER MAH. AHMET TANER KİŞLALİ CAD.

Telefon No : (454) 310 10 00 Belgegeçer No :

Bilgi için: Sıtkı ASLAN
Bilgisayar İşletmeni

EK-2

Görüşme Soruları

Soru 1: Profesyonel yaşam (Sporculuk) ile kişisel yaşamınız (Öğrencilik) arasındaki denge kurma konusunda ne düşünüyorsunuz?

(İpucu: çatışma oluyor mu?)

Soru 2: Öğrencilik hayatınız ya da sporculuk hayatınız ile alakalı bir çevirim içi öğrenme topluluğuna üye misiniz? (Örnek: Facebook, Instagram, Whastapp, Discord vb.) Hayatınızda ne gibi bir fonksiyona sahipler?

(İpucu: İletişim, bilgi paylaşımı, beceri öğrenimi vs amaçlarla)

Soru 3: Sporcu öğrencilik durumunuz ile alakalı paydaş kurumların (okul, kulüp, federasyon, MEB ve YÖK) bakış açısı hakkında ne düşünüyorsunuz?

(İpucu: esnek programlar, yeni politikalar, sunulan imkanlar)

Soru 4: Bağlı bulunduğunuz okul/bölümün sporculuğunuza nasıl bir etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

(İpucu: bir sporcu öğrenci illa bir spor bilimi alanında mı okumalı?)

Soru 5: Sporcu öğrenciliğe öğretmenlerin bakış açısı sizce nasıl?

(İpucu: devamsızlık, notlar, zorbalık?, psikolojik ve fiziksel?)

Soru 6: Sporcu öğrenciliğe antrenörlerin bakış açısı sizce nasıl?

(İpucu: antrenörlük tipleri, mentörlük, zorbalık?, psikolojik ve fiziksel?)

Soru 7: Sporcu öğrenciliğe velilerin bakış açısı sizce nasıl?

(İpucu: mesleki kaygı? Maddi imkanlar? Sosyoekonomik seviye)

Soru 8: Sporcu öğrenciliğe yöneticilerin bakış açısı (okul idaresi, federasyon ve kulüp yönetimi) sizce nasıl?

(İpucu: Okul prestiji / Temsili?)

Soru 9: Sporcu öğrenciliğe politika yapımcıların bakış açısı (MEB ve YÖK) sizce nasıl?

(Beklentileri neler? Yeni düzenlemelerden haberi var mı?)

Soru 10: Kariyer planlaması hakkında ne düşünüyorsunuz?

(İpucu: kariyer desteği, rehber ve spor psikologları)

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında İstanbul’da doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise eğitimini Kastamonu’da tamamladı. 2003 yılında Gazi Üniversitesi Kastamonu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümünü bitirdi. 2006 yılında Giresun’da Beden Eğitimi Öğretmeni olarak göreve başladı ve halen öğretmen olarak devam etmektedir. Üçüncü kademe yüzme antrenörü olup ve bu alandaki çalışmalarına devam etmektedir.

